

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 840 Lej

Fél évre ... .. 420 Lej

Negyed évre ... .. 210 Lej

Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 4 lej, -
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Windischgraetz.

Egy hágal kis banküzletben egy elegáns ur ezer frankost akart föl-váltani, melyről kiderült, hogy hamis. Az elegáns ur a rendőrségre került és három hét alatt világszenzációvá dagadt a hamis ezerfrankos ügye. Ma már a Hágában lefogott Jankovich ezredestől egész Windischgraetz hercegi jelentékeny csapat ember került a hatóság kezére. A lefogott urak most „magasabb célokat” emlegetnek, amelyért bankót hamisítottak ezerszámba. Ez a börtönajtó előtt hangoztatott magasabb cél egyre gyakoribb védekezése azoknak a cinkostársaknak, akik az utóbbi években az igazságszolgáltatás horgára kerülnek. A fanatikusak a magasabb célokért életüket áldozzák föl, de nem követnek el bankóhamisítást, ami egészen jó üzlet is, míg rajta nem vesztenek. Bármilyen szédítő az ügy, bármilyen hatalmas kriminális romantika ködfelhőiben uszik is, bármilyen mondavilág szövődik is körülötte: mégis csak közönséges bűncselekmény az, amelyet ki kell nyomozni és a bűnösöket a hangoztatott hazafias fölbuzdulások dacára be kell csukni. Hogy a vésszesen fölkorlácsolt hullámok nagy ragadozókat dobna-e a partra, vagy kis élősdiakat, az mindegy. Ha a bankóhamisító, diplomáciai pecsétekkel visszaélő, a gyilkos, vagy egyetemi zavargó azt mondja, hogy ő magasabb célokért, hazafias célokért ölt, verekedett, csalt, vagy hamisított, akkor csak tetézi bűnét, mert nincs olyan hazafias cél, vagy magasztos eszme, amelyek szolgálatá közönséges gaztetteket követel. A gaztettek elkövetőit ki kell nyomozni és börtönbe kell zárni, a minthogy az fog történni a „hazafias” bankóhamisítókkal is. De számunkra is van tanulság a magyarországi bankóhamisításból. Az egyetemi városok félrevezetett ifjai magasabb célokra hivatkoznak, amikor botránnyáikért, merényleteikért felelősségre vonják őket. Megesett, hogy el is fogadták ezt a mentségüket. Helytelenül történt, mert — ismétlünk — nincs olyan magasztos cél, amelyekért gaztetteket szabad elkövetni. És ha egyszer erőteljes szigorral megértetik ezekkel a mi félrevezetett ifjainkkal is ezt az igazságot, akkor kijózanodnak majd és a magasabb célokat tisztább, megfelelőbb eszközökkel, nem pedig kilengésekkel, vagy esetleg bűnnel, bűncselekménnyel igyekeznek elérni.

Az aradi városháza átszervezése.

Átköltöztették a hivatalokat. — A műszaki szolgálat személyzetét szaporítják. — Nem bocsátanak el senkit a városházáról.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városházán ma olyan volt a kép, mint valamikor a régi májusi költözködések idején. Asztalokat hurcoltak ide-oda, meg szekrények vándoroltak végig a folyosókon, a földszintről az emeletre cepekedtek, az emeletről viszont a földszintre költözködtek: le egyes hivatalok. Ma helyezték át az egyes hivatalokat úgy, hogy az egyazon szolgálathoz tartozó hivatalok lehetőleg egymás mellé kerüljenek. Az emeleten a volt polgármesteri hivatal három szobáját a városi vezértitkár és a mellé beosztott személyzet foglalja el. A volt főjegyzői hivatalból lesz a közigazgatási osztály, valamint az első kerületi előjáróság. A volt főjegyzői szobába Pociolanu szolgálati főnök jött. Ezen az oldalon van a gazdasági szolgálat, ugyanott, ahol eddig is működött a gazdasági hivatal. Az emeleten a nagyteremtől jobbra a főpolgármesteri hivatal lesz továbbra is és az anyakönyvi hivatal is eddigi helyén marad, éppen úgy, mint az ügyési hivatal és a műszaki szolgálat is, mely egy-két szobával bővül. A mérnöki hivatal személyzete két mérnökkel és három tisztviselővel szaporodik, mert a megnövekedett mun-

kálatok elvégzésére az eddigi személyzet nem elegendő. A földszinten a pénzügyi hivatalok megmaradnak eddigi helyükön és a pénzügyi szolgálat főnökének, Berzovám Jánosnak hivatali szobája a pénzügyi tanácsos volt szobája lesz. A földszinten a másik oldalon lesznek az egészségügyi és állategészségügyi szolgálat hivatalai, valamint az Iktató is.

A városi árvaszék átköltöztetésére az igazságügyminiszter eddig még nem intézkedett, annak dacára, hogy január elsejére már a törvényszék épületében kellett volna lennie az árvaszéknek. Mivel ezekre a helyiségekre a városnak szüksége van, most a város vezetősége gondoskodik az árvaszék iratainak elszállításáról.

Az egész átcsoportosítás minden zavar nélkül folyt le és ma már a hivatalnokok beosztása is megtörtént úgy, hogy a városháza egyetlen alkalmazottját sem bocsátották el, mert mindenikre szükség van, sőt néhány új hivatalnokkal bővül a városi tisztikar.

Itt említjük meg, hogy az új rendelkezések szerint a várostól kiikerülő minden aktát Robu dr. főpolgármester és Olariu városi vezértitkár együttesen írják alá.

Házulajdonos és lakó az 1926. évben.

A lakbérleti törvény utolsó esztendeje. — A meghosszabbítás alá eső lakásbérletek 1926. évi béremelése.

Az 1924. évi lakbérleti törvény tudvalevőleg az üzletek, műhelyek, irodák, vagyis a nem lakásul szolgáló bérhelyiségeket 1925. május 1-től minden megszorító intézkedés alól feloldotta és a normális állapotot helyreállította. A régi lakásokat azonban még tovább három évre v. i. 1927. május 1-ig meghosszabbította, dacára annak, hogy a meghosszabbítás csak két évre volt kontemplálva. A kormány azonban kötelezőleg kijelentette, hogy ez a törvény az utolsó és hogy 1927-ben a lakások is minden korlátozás alól föloldottnak. Bármilyen kormány következzék is kétségtelen, hogy tovább meghosszabbításnak helye nem lesz és nem lehet és így bizonyos, hogy 1927. május hó elsején a konszolidáció bekövetkezik.

Amilyen öröndetes a háztulajdonosokra az, hogy végre valahára a háború által indokolt megszorítások a háború befejeztének kilencedik évében megszűnnek, épp oly sajnálatos az 1924. évi törvény

amely intézkedése, amellyel a három évre meghosszabbított lakások bérét oly minimálásra emelte, amely nem csak a háztulajdonos jogos és törvényben biztosított érdekeit súlyosan sértette, hanem amellyel a lakók vitális érdekeivel is ellentétben áll. Különösen áll ez a mellékuccákban lévő házakra, ahol nincs üzlet és többnyire 1—2 szobás lakások vannak és amely házak sokszor évtizedek keserves munkájával szerzett vagyont képeznek. Ezen házak háború előtt a háztulajdonos szerény megélhetését képezték, jelenleg azonban nem csak, hogy jövedelmet nem hoznak, hanem a tisztességes lakhatást a lakókra nézve is lehetetlenné tette és a lakás-inséget még nagyobb mértékben fokozta.

A háztulajdonosok szövetségei a kormányhoz ismételtén intézett beadványaikban kimutatták, hogy az 1914. évi bér négy-szeres emelése különösen a kisebb háztulajdonosok, de kizáró-

lag lakásai bíró nagyobb háztulajdonosok javára emelést nem jelent, mert — amint ez ország-szerte kimutatva lett ez alapon — egy 1 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás egyhavi bére az elsőrendű élelmi cikkek áremelkedése folytán alig felel meg egy vagy egy és fél kiló hús, vagy a jelenlegi piaci viszonyok tekintetbe vételével 10—15 tojás árának. Ehez nem kell kommentár.

Az 1924. évi törvény 48. §-a akként intézkedik, hogy 1926. v. i. a törvény utolsó évében a valutáris helyzet változásával úgy a lakó mint a háztulajdonos bérhelyesbítést kérhet. Kétségtelen, hogy a leu vásárló képességében 1924. május óta lényeges, legalább 50 százalékos csökkenés mutatkozik és e szerint a törvény 48. §-a értelmében a bérlők az 1924. évi májusi bérrel szemben magasabb házbért kötelesek fizetni. A bérmegállapítás — amennyiben a felek megállapodásra nem jutnak — a bérmegállapító bizottságok (Comisiune Arbitrala) hatáskörébe tartoznak.

Nehogy ez iránt a mindkét félre tetemes költséggel és kellemetlenséggel járó peres eljárások tetessenek folyamatba, a háztulajdonosok 1925. július 19-én Brassóban megtartott országos kongresszusában arra kérték a kormányt, hogy a lakásokat, úgy a mint ez eredetileg kontemplálva lett, — 1926. május elsején szabaddítsa föl. A kormány még e tekintetben nem intézkedett. A háztulajdonosok szövetségei most azon kérelemmel fordultak a kormányhoz, hogy a bérleti törvény 48-ik §-ának gyakorlati alkalmazása érdekében rendeletileg mondja ki, hogy — úgy mint a külföldön már mindenütt megtörtént, — a meghosszabbított lakásokra vonatkozólag a lakásbérek 1927. május hó 1-ig az aranyparitás 60 százalékában állapittatják meg. Ezzel az izgalmas hosszadalmas eljárás a különben is tulterhelt bíróságok kimelésével a bérmegállapítás a törvény és az igazság szerint történik.

Aradon a lakásbérlők józanul gondolkodó belátó része már eddig is igyekezett a háztulajdonossal megállapodásra jutni, már most készségesen fizeti a magasabb bért, amivel nem csak megnyeri a háztulajdonos jóindulatát, hanem 1927. május hó utánra is biztosítja magának az otthon nyugodt használatát.

Dr. Steinitzer Pál,
az Aradi Háztulajdonosok Szövetségének titkár-ügyésze.

Öngyilkos pécska kereskedő.

Anyagi zavarok elől a halálba.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő öngyilkosság történt az elmúlt éjszaka a közeli Pécska községben. Riesdorfer István pécska kereskedő felkereste az este folyó Tóth vendéglőt, ahol szobát kért. A vendéglőben azonban gyanús volt Riesdorfer kérése, hisz tudtak róla, hogy a faluban lakik családjával s különösen látszott, hogy a kereskedő a vendéglőben akar megszállni. Elutasították kérésével, kijelentve, hogy nincsen üres szoba. A kereskedő ekkor egy észrevétlen pillanatban a vendéglőben az egyik asztal alá bujt s ott töltötte az időt zárórágig. Senki sem tudott róla, hogy Riesdorfer ott van; a záróra elkövetkezésekor bezárták a korcsmát s a vendéglős-család aludni tért. Az üres korcsmahelyiségben Riesdorfer egyedül maradt s ezt az alkalmat arra használta fel, hogy végezzen önmagával. Zsebéből kételet vett elő s az ivóban levő fogásra felakasztotta magát. A fogas a nagy súly alatt ugyan leszakadt, azonban akkor már a szerencsétlen ember kiszenvedett. Reggel akadtak rá a térdelő állapotban levő holttestre. Értesítettek a csendőrséget, amely az aradi ügyészségnek küldött jelentést. Az öngyilkos tettének oka valószínűleg az volt, hogy családjával együtt állandó anyagi zavarokkal küzdött.

— A tuberkulotikus kórház új vezetője. A tüdővészések kórházának vezető bizottsága ma délelőtt Robu János dr. főpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a tuberkulotikus kórház igazgatójává Moga Cornelia dr.-t, gondnokává Ionas Luont nevezték ki.

Bothmer grófné, a börtönviselt.

Filmeseektől, varietéigazgatóktól és kiadóktól kapott ajánlatokat, de ő szakácsnő akar lenni. — Férje válókeresetet indított ellene.

(Berlin, január 5.) Beszámoltunk arról a szenzációs pőről, amely közvetlen karácsony előtt játszódott le a potsdami felebbviteli bíróság előtt. A pör közép-pontjában Bothmer grófné, a berlini és potsdami társaság egykor dédelgetett tagja állott, fejedelmi szépségű, 34 éves asszony, akit az elsőfokú bíróság többrendbeli apró lopás miatt egyeztetési börtönre ítelt. A felebbviteli tárgyalás két teljes hétig tartott s megírás és tragikomikus jelenetek hosszú sorában bővelkedett. Több napon át végighallgattam a szenzációs tárgyalást s bár a grófnőt a felebbviteli bíróság is bűnösnek mondotta ki s négy hónapi fogságra ítélte, amelyből két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek, — nem tehetek róla, látva a terhelt tanúknak ádáz gyűlölettel eltelt falankszát, minden szimpátiám a szerencsétlen, sorsüldözött grófnő felé fordult. Mit követelt e az a sudár természetű, szőke asszony, hogy a potsdami előkelő társadalom tagjai, főleg az öreg asszonyok, akiknek magasra süttött fru-fru haragosan lobogtak, mikor vallomásukat a grófnő ellen megtették, — olyan borzasztóan gyűlölik? És mi lehet az oka annak, hogy a grófnő körül támadt féktelen kavardás két táborra osztotta az egész német előkelő társadalmat? Senki sem kételkedik abban, hogy a per tulajdonképpen való anyaga nem az apró lopások üldözése volt s meg kell állapítanom, hogy a két részre osztott német társaság kisebb fele nem a két izben is elítelt grófnő oldalán volt. A per

azonban még nincs befejezve s ha a két első ítélet között lévő eltérést nézzük a kérdés mérlegelésében el lehetünk készülve arra, hogy a legfelső fórum még újabb meglepetésekkel fog szolgálni.

A bíróság meghozta marasztaló ítéletét, a grófnőt azonban, mint hogy szökéstől nem volt mit tartani, a karácsonyi ünnepekre való tekintettel szabadlábra helyezte. Ez karácsony előtt való napon történt. Karácsony napján felkerestem a grófnőt, aki Berlinben, előkelő rokonainál talált menedéket.

— Igaza van, uram, — válaszolta szomorú hangon kérdésemmre — még teljesen a tárgyalás és azt megelőző kéthónapos vizsgálati fogság hatása alatt állok. De önnek is csak azt mondhatom: ártatlan vagyok. Ezerszer elismételtem ezt a tárgyaláson is. Nem hittek. Igaz sok bizonyíték szól ellenem, de higgye el, nem lopásról, nem egy bagatel ügyről van itt szó, a szálak sokkal messzebb vezetnek, de erről ma még nem beszélhetek. Áldozata vagyok egy komplottnak s tehetetlen vagyok vele szemben.

— De mindezt el tudnám viselni. Ám az a körülmény, hogy férjem is elhagyott s megtiltotta még azt is, hogy gyermekeimet lássam, teljesen összetört. Tizenhat éves sem voltam, mikor férjhez mentem. Majd a válóper tárgyalása alatt — sajnos meghánytorgatják ennek a tizenhat esztendő óta tartó házasságnak részleteit is, Majd akkor meglátja a világ, hogy én vagyok az, akinek többet kellett megbocsátania.

nom. Most azonban csak egy célnom van: harcolni a gyermekeimért. És harcolni a megélhetésért. Mert férjem mindössze havi ötven márkát tartásdíjat ajánlott fel. Bizony nagyon kevés. De majd foglalkozás után nézek. Igaz, szüleim hercegnőnek nevelettek s nem szoktam meg a munkát, de ha kell, dolgozni megyek. Szívesen leszek szakácsnő is. Kitűnően főzök s ezt tartom a legszebb asszonyi munkának.

— Több ajánlatot kaptam filmeseektől, varietéigazgatóktól, könyvkiadóktól. Mindenki üzletet akar velem csinálni. Harmincegy éves vagyok. És grófnő. Elég csábító reklám. Egyelőre minden ajánlatot visszautasítottam. Nem tudom van-e tehetségem a művészi pályára. Lehet, hogy megpróbálkozom. Az emlékeimet mindenesetre megírom. Nem azért, hogy a kiadók üzleti céljait szolgáljam, hanem hogy magamat igazoljam. Tegnap este a rádió felcsendült a „Stille Nacht, heilige Nacht“ dallama... Mindenki a szeretet ünnepét ünnepelte... Csak én voltam kizárva otthonomból, családi körömből... Én az ártatlanul meghurcolt, én az elítelt, börtönviselt...

Patakokban hullottak a könyvei, még mindig ragyogóan szép, előkelő arcát tenyerébe rejtette. Csendesen, észrevétlenül elhagytam az intim nőies szalont...

— A magyarországi árviz. Budapestről táviratozzák: Az árviz által sújtott területekről kedvező jelentések érkeznek, a víz a legtöbb helyen apadóban van és remélik, hogy az őszi vetések jelentékeny része megmenthető. A károsultak felsegítésére országos akció indult meg. Budapestnél is tíz centiméterrel apadt a Duna.

KARNEVÁL.

Részlet Dálnoki-Nagy Lajosnak „Karnevál” farsangi praeludium című versben írott egy felvonásos művéből. Történik Karnevál broadalmában, a háborn befejezése után.

Karneval kisérével: a Tánc, Zene, Dal, Pezsgő, Tréfa, Ámorral utra készen áll, hogy a földi farsangra leszállva, a hosszú szünet után az embereket újból felvidítsa. Ám most azonban most nem akarja magát vinni, mely ellen utóbbi nagy megütközéssel és elkésredéssel küzd.

Ámor: Nem értem!... Hisz amit sok éve már, Mindenki csak vágyva, epedve vár, Most lesz farsang...

Karneval. Lesz... De kisérétem (a többiekre mutat) Most csak vélik s — nélkülük tervezem.

Ámor. Csak én vélik... S nélkülük... És miért?

Karneval. ... Az idő lent, új hátközhöz ért. S amint mondtam vér, könny, sóhaj között A régi jókedv gyászba öltözött. Ha valaha — most van rá alkalom, Hogy fel kell az embert vidítanom. Dal, a Tréfa, Pezsgő, Tánc, vig Zene, A szívüket mosollyal töltse be, Mosoly, kacaj ragyogva járja át, Uralmam vig. gondtól ment korszakát.

Ámor. Hol a kacaj, jó kedv mind szárnyra kel, Mért csak Ámor s nyíla maradjon el?

Karneval. A sok fegyver, tártongó seb után, Nem kell új seb, — gyógyulás kell csupán, S látam itt is, láttam a földön is, Csak bajt csinálasz, utad csak könny, tövis. Ma, — Juliák, Hérok, Leanderek, Bus Rómeók, nekünk nem kellenek, Örök kacaj, örök derü megett, Pierott kell s mosolygó Pierette. ... Nem kell ott lenni Ámor sebző nyíla, Ezért kell most itthon maradnia.

Ámor. Csak hogy abból nem lesz ám semmi se, Minő beszéd! Még csak az kellene! Szárnyam van, s csak én vagyok egyedül Ki, az idő akárhogy is repül Mosoly s könny közt ott vagyok mindennél, Ahová csak az élet napja sűt. ... Mi vagyok az ifjunál? Telt pohár, Mely új remény jött, új gyönyörre vár. S az öregnél, fízta viszfényvel: A boldog múlt, mely új élethez kel. ... Igaz mosolyt, igaz derűs sugárt Ifju és fáradt szívre egyaránt Csak én küldök, csak fényemtől ragyog, Mert a jelen, a múlt s jövő vagyok. ... És nem ismer nyílám, ha sebet oszt, Urat, szegényt, hadimillomost.

Karneval. No lásd, hiszen beismered magad, Hogy csak seb az, mi nyíladra fakad.

Ámor. Ejj! mert van tán ki napszurást kapott, El akarnád tiltetni a napot. (Kitörő méltatlankodással): ... Hogy most ne legyek ott, most amikor Madártalan, néma minden bokor... Mikor könny ragyog annyi szem felett, Annyi gyermek apátlan árva lett, A lassan szálló zord évek alatt, Annyi leány bus pártában maradt. ... Oh ezt nem pótolhatja semmi sem Csak egy: az új tavasz, új szerelem. ... Ha valaha, most van szükség reám; Hogy nyílammal, ott lenni legyek.

Karneval. (Közbeavágva): No lám! Csak, hogy még a nyílad tova röpül, Egy kis hiba van a kréta körül.

Ámor. Egy kis hiba? Szeretném tudni mért?

Karneval. Mert legtöbbször nyílad hová csak ért. Nyomában nem a boldogság terem, Nem — csak melő, csapongó szerelem. Statisztikád ugyan ritkán mutat Jeggyűrűt és új házaspárokat, Hajdan, tárt karral várták Karnevált, Mert tudták jól, hogyha a földre szállt, Nemcsak gyönyör, házasság járt vele, S később mi lett? — Ámor játékszere, S mig pajzán szárnyon köztük röpkedel, Hiába vár nagy földi könyvtel...

Ámor (közbevág): Ki vár?

Karneval. Ki? Az anyakönyv vezető, Csak nagy ritkán vezet sz most már elő Egy-egy új párt

szálló nyílad megett.

Ámor. Hát az igaz, a földi könyveket Hogyha mindjárt anyakönyv a neve, Vagy betétkönyv, sok kamattal tele, (kicsinylőleg) Adókönyv, cheque — s telekkönyv, mit tudom, A szárnyammai nem nagyon forgatom. (Lelkesülten) Egy rózsás könyvem van: a szerelem, Van, vagy nincs, a többit nem ismerem. Hogy nem kötök lent házasságokat? — Kötök, bárha számuk meg is apadt, Mert házasodni most nehéz dolog! Mit ér, ha szívük egymásért dobog, Mit ér, ha állást vállal a leány. Hogy enyhítsen a háztartás baján, Ha — mint mondják — lakást se kapni lent S egy kis kelengye már vagyont jelent. ... Azért — kötök, s ha nincs más alkalom, Az új párt vagonba bujtatom, Vagy mi jóra nem válhatik sosem, Az anyóst s vőt együtvé helyezem, Mig nagy kegyesen majd ki nem utal, Egy kis szobát — a lakáshivatal, Aztán meg a cseléd, piac, ruha! .. Ha nem kötnek, az se volna csoda. ... Azért — kötök, ha van rá érdemes, Ha nem épp sok, követ reám ne vess, Nem én bennem, másutt van a hiba, Nem tudom, hogy mi: a — statisztika. Csak azt tudom, hogy ki a földön él, Mind ember s nem külön a többinél, Csak azt tudom s egyéb nem érdekel, Aki ember annak szeretni kell

Windischgraetz herceg a pénzhamisítók feje

Beniczky Odön cellájába helyezték a frankhamisítók hercegi vezérét. — Tizenhatsz millió adóssága van Windischgraetznek. — Nádosy országos főkapitány lemondott állásáról. — A frankhamisítási botrány új szenzációja

(Budapest, január 5.) A magyarországi frankhamisítók ügyében. — mint jelentettük — szenzációs fordulat következett be. Őrizetbe vették herceg Windischgraetz Lajost, a Wekerle-kormány volt közlelmzési miniszterét, aki ellen alapos gyanu merült fel, hogy részese a frankhamisításnak. A herceg ellen irányuló gyanút megerősítette az a körülmény is, hogy a legutóbbi időkben súlyos anyagi gondokkal küzdött.

Windischgraetz súlyos adósságai.

Windischgraetz Lajos adósságai az idők folyamán mintegy 18 millióra emelkedtek, amelyek kiegyenlítése céljából Bécsben és Budapesten igyekezett nagyobb kölcsönöket szerezni. Novemberben ugyan nagyobb összeghez jutott, ebből azonban csak adósságai egy részét fizethette ki. A herceg sokat kártyázott Bécs és Budapest legelőkelőbb klubjaiban és főképpen a kártyaveszteségek képezték adósságait. Windischgraetz Lajos ma 43 éves és nagyatyja Windischgraetz Alfréd tábornagy 1848-ban nagy szerepet játszott. Az őrizetbevett herceg a főrendiház tagja volt és mégis képviselővé választotta magát s akkor nagy mohósággal merült bele a politikába. A háború alatt feltűnt egy az országgyűlés zárt ülésén tartott beszédével, amelyen a tescheni főhadiszállás üzletemit leplezte le. Néhai IV. Károly királynak egyik legbensőbb bizalmasa volt és a Wekerle-kormány közlelmzési minisztere. Közvetlenül a forradalom előtt gróf Andrássy Gyula mellett a külügyminiszterium első osztályfőnöke lett. A forradalom kitörése idejében Svájcba ment és ekkor derült ki a burgonya-panama, amely miatt a forradalmi kormány le is akarta tartóztatni. A kormány bukása után nemzetgyűlési képviselő lett, a második nemzetgyűlésnek azonban nem tagja. A felesége Széchenyi Mária grófnő, Széchenyi Aladár gróf leánya. Windischgraetz Lajos hercegnek Sárospatakon 8300 holdas földbirtoka van, amelynek történelmi nevezetességű várában rengeteg műkincs fekszik. A vár és a birtok valamikor Rákóczi Ferenc tulajdona volt s egykor a pince alagútjából vezette csapatát Rákóczi Ferenc a császári seregek ellen. Windischgraetz Lajos várományosa az óriási hitbizományos herceg Windischgraetz Alfréd, aki 86 éves aglegény. Ebből a birtokból a csehek az agrárreform végrehajtása után is még mindig 20.000 hektárt hagytak meg, amelyen több gyártelep van.

A rejtélyes látogatás.

A herceg tehát dacára annak, hogy a nagy sárospataki uradalom birtokosa, mégis nagy anyagi gondokkal küzdött, amennyiben hitelzői a birtoknak szinte minden jövedelmét maguknak foglalták

le. A herceg a bécsi Jockey Club zöld asztalánál milliárdokat vesztett el esténként és kártyaadósságai kiegyenlítésére gyakran volt kénytelen igénybe venni annak a három bankárból álló konzorciumnak a segítségét, amely mindenkor készségesen állott rendelkezésére az osztrák, a magyar és a cseh arisztokrácia vagyonos tagjainak a becsületbeli adósságok 24 órában belül való rendezésére.

A hercegi főhitelezője ez a háromtagú konzorcium volt, amelynek nemcsak kártyaadósságainak kifizetésére vett fel kölcsönt, hanem akkor is, amikor Zitának, néhai Károly király özvegyének nagyobb összegű támogatást küldött Lequeitioba. A legutóbb is 500 millió koronát vett kölcsön nem kártyaadósság kiegyenlítésére, hanem valami más, ismeretlen és titokzatos cél érdekében.

Az első nyom.

A magyar hatóságokat a francia detektívek vezették nyomra. A párisi rendőrséggel, — mint ismeretes — a hágal rendőrfőnök már szeptember 17-én közölte, hogy Sárospatakról hamis ezer frankost küldött Kovács Gáspárné Severing bankárnak. Ugyanabban az időben az egyik párisi postahivatalban a tisztviselők gyanusnak találtak egy levelet, felbontották és benne hamis ezerfrankosokat találtak. A postabélyegzőből könynyű volt megállapítani, hogy ezt a levelet is Sárospatakról adták föl és ettől kezdve a párisi rendőrség figyelni kezdte a Sárospatakról Párisba érkező leveleket. A megfigyelés eredménnyel is járt, amennyiben a sűrű egymásutánban Sárospatakról Franciaországba érkezett levelek mind hamis ezerfrankosokból voltak bélévelve és amikor Hollandiában kikapattant a frankhamisítás ügye, akkor már a párisi rendőrségnek pozitív adatok állottak rendelkezésére, hogy hol keresse a hamisítókát. Nagy feltűnést kelt az a körülmény is, hogy most a herceg s a többi letartóztatott, fajvédő ügyvédek választottak védőjükül, holott eddig Windischgraetz minden ügyét, — egy politikai ügye kivételével — dr. Vázsonyi Vilmos, Rába ügyeit pedig dr. Teleki ügyvéd képviselte.

Windischgraetz a fogházban.

Windischgraetz Lajos az első éjszakát a fogházban nyugtalanul töltötte. Letartóztatásakor elvették több millió koronáját, a zsebkését és a körömrészelőjét is. Megmagyarázták neki a fogházi rendszabályokat, s majd felkísérték a fogháznak abba a cellájába, amelyben Beniczky Odön a kormányzósértésért elítélt volt belügyminiszter töltötte büntetését most bekövetkezett szabadságoltságáig. A foglár ezután ráfordította a kulcsot a cella ajtajára. A herceg két óra múlva is ugyanabban a helyzetben ült a cella ágyán, mint amikor bekísérése után ott

Windischgraetz hercegre nagymértékben ráterelte a gyanút az, hogy titkárnak Rába Dezsőnek a letartóztatása előtt való éjszakán Rábának a Váci-u. 59. számú ház első emeleti lakásán járt. A ház mestert idegesen toltá félre, a mikor neki kaput nyitott és igen izgatott hangú tárgyalást folytatott több órán keresztül Rábával. Rába Dezsővel a fronton ismerkedett össze a herceg és annyira megtetszett neki az akkori főhadnagy, hogy amikor közlelmzési miniszternek nevezték ki, magával vitte a miniszteriumba személyi titkárnak. Majd magántitkár lett Rába és legintimebb ügyeit is ő intézte. Jankovich Arisztid, az Amsterdamban letartóztatott frankhamisítók egyike is gyakran megfordult a herceg budai palotájában, akivel ugyancsak a fronton ismerkedett össze Windischgraetz.

helyet foglalt. Föderítő börtümbüdben, a kezében a vadászkalapja és mereven nézett maga elé. Ennivalót a hercegi palotából hoztak számára. A vacsora elfogyasztása után fel és alá járt-kelt a cellában, míg a fogházőr kilenc órakor arra nem figyelmeztette, hogy le kell fektülnie. A herceg ma hajnalig aludt és amikor megkérdezték tőle, mi a kívánsága, kijelentette, hogy semmit sem kér, csupán azt kívánja, hogy otthonról éljelezzék.

Teleki Pál kihallgatása.

Az ügybe belekeverődött gróf Teleki Pál volt miniszterelnök és külügyminiszter neve is, aki tudvalevően kiváló földrajztudós és nagyszerű rajzoló. A békétárgyalások során meglepő ügyességgel, pillanatok alatt rajzolta le Lloyd George és Clemenceau előtt a tárgyalás alatt levő területek térképét. Teleki Pálnak a magyar állami térképészeti intézetnél is jelentős szerepe volt és a nyomozás szálai egészen eddig vezettek. Teleki Pál grófit a frankhamisítás ügyének kipattanása óta majdnem minden nap felidéztek a rendőrségre és több ízben kihallgatták, azonban a kihallgatásokon történekről semmi sem szivárgott ki. A Magyar Távirati Iroda meg is cáfolja a Teleki Pál személyével forgalomba hozott kombinációkat és a cáfolat azt is hangsúlyozza, hogy a térképészeti intézetben végzett házkutatás eredménytelenül végződött. Windischgraetz herceget a Markó-uccai fogházból ma átvitték a térképészeti intézetnek a Retek-uccában levő helyiségeibe és ott az ő jelenlétében tartották újabb házkutatást. Rakovszky belügyminiszter is nyilatkozik az ügygel kapcsolatosan és kijelentette, hogy a térképészeti intézet több vezetőjének kihallgatását rendelje el s néhány nap múlva, amikor már az ügyről tiszta képet nyertek, hivatalos kommunikációt adnak ki a vizsgálat eredményéről.

Bethlen miniszterelnök állását kéri a bűnösök leleplezéséhez.

A budapesti rendőrség ma őrizetbe vette Winckler Istvánt, a Hangya szövetkezet volt tisztviselője is, aki az egyik üzletben ugyanolyan rekeszes börtüdböt rendelt, mint Rába Dezső. Winckler az utóbbi időben állás nélkül volt, de mégis feltűnően költekezett. A miniszterelnök pártvezérek konferenciáján kijelentette, hogy mindenkit a bíróság kezére juttat, aki részes a hamisítás ügyében, mert az ország becsületét kell megmenteni. Ha az események úgy kívánják, akkor elhagyja a helyét, de megnyugtathat mindenkit, hogy pártban marad és gondoskodik arról, hogy utána ne az özönvíz jöjjön. A pártvezérek az értekezletről azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy Bethlen ura a helyzetnek és ereje lesz a vállalt feladatot végrehajtani. A polgári ellenzék a miniszterelnök nyilatkozata után teljesen magáévá tette a kormány álláspontját, amely szerint a nemzetgyűlés összehívása ebben a pillanatban nem szolgálná azt a célt, amelyet szolgálnia kellene. A szociálisták azonban ragaszkodnak a nemzetgyűlés összehívásához. A miniszterelnök Nádosy Imre országos főkapitány felfüggesztéséről kijelentette azt, hogy a főkapitány szolgálati szempontból inkompetensséget követett el, mert ellenkező irányban vezette a nyomozást, mint utasítás alapján vezetnie kellett volna. Azonnal intézkedett felfüggesztése iránt és megindította ellen a fegyelmi vizsgálatot.

A francia és a magyar sajtó.

Báró Korányi Frigyes párisi magyar követ a Budapesti Hírlapban nyilatkozik, melyben hangoztatja, hogy nem akad egyetlen komoly francia sem, aki hitelt adna a bizonyos, jól ismert oldalról való beállításnak, amely a hamisítás ügyének politikai hátteret akarna adni, amely a francia érzékenységet jogosan sérthetné. Párisban a frankhamisítást épen olyan közönséges bűncselekménynek látják, mint bármely pénzhamisítási bűntettet, eltekintve néhány szélső irányzatú laptól. — Ezek bár óvatosan kísérelték meg, hogy Magyarország gyalázatának tüntessék fel az ügyet, tendenciájukat és forrásukat mindenki felismerte. A francia követségről szerzett értesülés szerint a pártvezérek értekezlete után bizmak a francia körök is abban, hogy Bethlen ura a helyzetnek és a bűnösök elveszik méltó büntetésüket. Ugyanennek a felfogásnak ad kifejezést a magyar sajtó is. A Pesti Hírlap azt írja, hogy a pénzhamisítást sohasem lehet a hazaiság takarójával fedni. — Egyenesen hazaárulás az irredentizmussal fedni, — amelynek külföldben Magyarországon komoly propagandája nincsen is, — az idegen államok valútájának hamisítását. A hurokra került bűnösök divatjamult fogása, hogy minden visszaélést, atrocitást, gyilkosságot és rablást politikával mentegessenek. — Nem szabad egyetlen pártnak sem politikai tökélet kovácsolni és parlament botrányát rendezni egyesek gáztetteiből. A Budapesti Hírlap „Könyörtelen szigorúságot követelünk” című cikkében hangsúlyozta

ogy az igazi bűn ott kezdődnek, ha bármit is el akarnának tussolni. A *Pesti Napló* azt írja, hogy bankóhamisítás mindenütt történhet és a politika csak akkor keveredett volna az ügybe, ha politikai ügyként kezelték volna, ami azonban nem történt meg és gondolni sem szabad arra, hogy megtörténjen. Az *Ujság* „Nincs kegyelem” című cikkében azt mondja, hogy a frankhamisítás közönséges bűncselekmény, ami semmiféle jogcímen nem takarítható és nem menthető. A meghatározottabban tiltakozik mindennemű olyan beállítás ellen, mintha a bűnösök valami hazafias vagy hazafiának vélt címen hamisítottak, vagy keveredtek volna bele a pénzhamisítás ügyébe. Hazafias címet csak tisztességes eszközökkel lehet elérni és becsületes eszméért csak mocsoktalan lobogó alatt lehet harcolni. Senki sem teheti kockára néhány desperádó ténykedéséért Magyarország becsületét és a reorganizáció eredményes munkáját. Bethlen teljesen ura a helyzetnek és erkölcsileg olyan magasan áll, hogy joggal ítélhet eleve nek és holtak fölött. Friss levegőnek kell jönnie és ezzel Bethlen erős keze fogja megajándékozni a nemzetet. A *Világ* Windischgraetz szemlélyéről vezércikkezik és érthetőnek mondja azt a feltűnést, amely Windischgraetz Alfréd, a reakció tábornagyának unokája politikai szereplését kísérte a piros-fehér-zöld politika szolgálatában. A most negyvenhárom esztendőes herceg még mindig a léha és felületes fiatalember benyomását kelti. A *Magyarság* vezércikkében foglalkozik a hamisítás külföldi hatásával és tanulságként megállapítja, hogy az országban fölös számmal akadnak érelen, forró fejű és kalandor természetű emberek, akik a maguk ostoba, kicsinyes és obskurus eszközeikkel akarták helyettesíteni a kormányhatalom mulasztásait, amelyek történelmi célok mellőzéséből származtak. A *Népszava* szerint ma mindenkinek az a kötelessége elsősorban, hogy az igazságot követelje. A *Pester Lloyd* írja, a kormány azon az állásponton van, hogy ezeket a gazetteket nem lehet nemzetisziműre festeni.

A hamburgi büntetés.

A francia rendőrség megkeresésére Hamburgban a President nevű gőzösön letartóztattak egy 30 éves fiatalembert, aki *Olchváry* Ede szerbiai születésű kereskedőnek mondta magát. — *Olchváry* bőrdíjában 100 darab hamis ezer frankost találtak, amelyeket minden valószínűség szerint Németországban akart értékesíteni. A hamburgi rendőrség megkeresésére azután Budapesten letartóztatták *Olchváry* Jenő nyugdíjast, aki fivéré a Hamburgban letartóztatott kereskedőnek s Bécsből sürgőnyt adott fel az öccsének, hogy figyelmeztesse a készülő eseményekre. Ma délelőtt Bécsben Windischgraetz Lajosnak a Schwarzenberg-téren levő tíz szobás lakásában is házkutatást tartottak, mert az volt a gyanu, hogy Jankovichék a tízmillió francia frank elhelyezése után, ami utánpótlásul szolgálhatott itt rejtették el. A pesti rend-

őrségnek különben az a gyanuja, hogy a hamisítás munkálatait egy Gerő nevű cinkográfus ve-

Nádossy Imre lemondott.

Legújabb távirat szerint Nádossy Imre országos főkapitány felfüggesztése után benyújtotta lemondását. Nádossyról különben ismeretes, hogy az ébredők egyik főtámasza volt és minden ellenük irányuló vizsgálatot ebben a szeltemben vezetett. A bécsi *Neue Freie Presse* azt írja, hogy szerencsét kell kívánni Bethlennek azért az elhatározásáért, hogy nagytakarítást rendez. A *Reichspost* azt írja, hogy a magyar hatóságok eddigi tartózkodása, — bármennyit is jajveszékelték azok, akiknek érdekük a botrányhajhászt, — teljesen jogosult volt, mert ha a vizsgálat állásáról konkrét adatokat bocsájítottak volna közre, akkor veszélyezteték volna magát a vizsgálatot és

Szabadrábra helyezték az aradi pénzügyigazgatóság sikkasztóit.

Táruk meg nem jelenése miatt az aradi törvényszék elhalasztotta a mára kitűzött főtárgyalást Schaffer és Lengyel ügyében.

(Saját tudósítónktól.) Ma állottak az aradi törvényszék előtt a múlt évben nagy port felvert pénzügyigazgatósági sikkasztás bűnösei: Schaffer Ferenc és Lengyel György pénzügyigazgatósági tisztviselők. Emlékezetes még az a nagyarányú sikkasztás, amely a múlt év nyarán pattant ki az aradi pénzügyigazgatóságon, ahol két fiatal tisztviselő körülből százezer lejjel károsította meg a bennük bizó adófizetőket. A módszerük igen egyszerű volt. Felvették a felektől a pénzt s az összegről hivatalos nyugtát adtak nekik. Ezzel szemben sokkal kisebb összeget fizettek be az adópénztárba s ezeket az összegeket vezették be a pénzügyigazgatóság lajstromaiba. A bűnös uton szerzett pénzt pedig könnyelműen elszórták, fényűző életet éltek s költek, mindaddig, amíg manipulációik ki nem derültek. A felek, akiktől a pénzügyigazgatóság újra követelte az adót, sorban jelentkeztek adónyugtáikkal s így hamarosan világosság derült a sikkasztásokra. Lengyelt letartóztatták, azonban Schaffer megszökött s csak néhány nap múlva fogták el egy erdélyi városkában. Mindketten az aradi ügyészség fogházába kerültek. Lengyel a kihallgatások folyamán azt vallotta, hogy semmit sem tud a sikkasztásokról, vele mindössze az történt, hogy Schaffer több ízben pénzt adott neki, azonban nem mondta meg a pénz forrását. Ezzel szemben Schaffer kijelentette, hogy mindent társával közösen csinált. Az ügyészség vádiratában Schaffert, mint főbűnöst csalás, sikkasztás és okirathamisítással, Lengyelt pedig bűnrészességgel vádolta. A főtárgyalást mára tüzték ki. Közben a fogházban levő fiatalemberek hozzátartozói mindent elkövettek az ügy rendezésére s a hiányt nagyrésztben visszatérítették, úgy, hogy a több mint 90 000 leiből most már mindössze hét-

zette nyolc hónappal ezelőtt, akit ma elő is állítottak a rendőrségen, de egyelőre mindent tagad.

figyelmeztették volna a büntársakat. A főbűnösök letartóztatásával azonban most már kíméletlenül fel kell tárnai az igazságot, nehogy egy kis csoport bűncselekménye egy egész nemzetet sújtson.

Francia köszönet.

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Jules Emmerly, a Banque de France Budapestre kiküldött főtisztviselője, — aki közben Bécsben is járt és onnan jött vissza Budapestre, — ma megjelent Bethlen miniszterelnöknél és köszönetet mondott azért az odaadó s eredményes munkásságért, amelyet a nyomozó hatóságok a frankhamisítás ügyének sikeres felderítésében kifejtettek.

nyolcezer lej hiány maradt.

Ma déli egy órakor vezették fel a két megtört, könnyelmű fiatalembert a bírák elé. A bíróság elnöke Nistor Sándor táblabíró, szavazóbírája Moldovan Sabin volt, a vádat Mandru Miklós királyi ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Ispravnic Sever s dr. Raicu Aurel ügyvédek látták el. A tárgyalás megnyitása után nyomban, arra való hivatkozással, hogy a megidézett tanukból alig néhány jelent meg, Mandru ügyész a tárgyalás elhalasztását kérte. A védők is beleegyeztek ebbe, azonban kérték a bíróságot, hogy védenőiket az új főtárgyalásig helyezze szabadrábra. Hivatkoztak arra, hogy Schaffer Ferenc s Lengyel György hónapok óta ülnek vizsgálati fogságban s arra, hogy a kárt nagyrésztben már megtérítették s szökésüktől nem kell tartani. Az ügyész hozzájárult a kérelemhez, csupán pénz-biztosíték letételét kérte. A bíróság rövid tanácskozás után úgy határozott, hogy Schaffert 10.000 lej kaució ellenében szabadrábra helyezi, viszont Lengyelnél, aki csupán bűnrészességgel van vádolva, a bíróság eltekintett a kauciótól s minden biztosíték nélküli szabadrábrahelyezését rendelte el. A Schafferért kívánt kauciót ma délután már letétbe is helyezték s a két tisztviselő a mai délután folyamán elhagyta az ügyészség fogházát s most már szabadrábon várják be míg a büntető bíróság ítélete elhangzik felettük.

SZÍNHÁZI MŰVESEK

• Az aradi színház heti műsora. Szerdán délután 3 órakor: Postás Katica, operette. Mérsékelt helyárak. Este 8 órakor: Feleségem babája, operette. (Bemutató előadás.) Csütörtök: Feleségem babája, operette. Pénteken: Feleségem babája, operette. Szombat: Feleségem babája, operette; este 10 és fél órakor: Fügefalevél. (Csak felnőtteknek. Új betanulásban és szereposztásban.)

• Az aradi színházi iroda hírei. Feleségem babája. A második premiére, amely szerdán este lesz, fokozott ambícióval készül a társulat, a színpadot csapatszerűen díszítik.

közönséget. Az újdonságnak Feleségem babája a címe. Zeneszerzője Stolz Róbert, a neves bécsi komponista, annyi diadalmas operett szerzője, a társulat legjobbjai játszanak az újdonságban, amely négyszer egymásután van műsoron. — Délutáni előadások. Szerdán, Vizkereszt délutánján Zerkovitz nagyszerű operettje, a Postás Katica kerül színre mérsékelt helyárakkal. A főszerepeket Zilahy Irén, Auer Kató, Szücs, Misoga, Kassay és Szabadkay játsszák. — Vasárnap délután fél 3 órakor a tavalyi szezon egyik slágerét, az Arvácskát játsszák nagyszerű szereposztásban. — Éjszakai előadás. Szombaton éjszaka fél 11 órakor a Fügefalevél című pompás francia operett kerül előadásra teljesen új szereposztásban. A nagyszerű, szellemes francia darabot csak felnőttek nézhetik végig. — Az első prózai újdonság. Vasárnap délután 6 órakor lesz az első prózai bemutatás, amely alkalommal Pierre Webernek, a legszellemesebb francia írónak „Öt-órás vendég” című pompás vígjátékát játssza a prózai együttes.

• Dálnoki-Nagy Lajos új könyve amelynek címe: Karnevál, farsangi preludium, ma jelent meg, s az aradi „Vasárnap” nyomdában kapható. A versben csengő rímekkel írott költői munka derűt humorral, finom szatírával, a mai társadalmi és irodalmi viszonyokkal foglalkozik. A darab meséje ez: Karnevál nap sugaras birodalmában kíséretével — Tánc, Dal, Zene, Pezsgő, Tréfa és Amor — utrakészen áll, hogy az embereket a hosszú szünet, a sok elhullt könny és fájó seb után felvidítsa. Kijelenti azonban Karnevál, hogy miután vígságot akar az idén: Amort, aki csak bajt csinál a földön, aki nyilával csak sebet oszt, nem viszi magával, — ma Juliák, Hérok, Leanderek, bus Romeók nem kellene — örök kacaj, örök derű mögött Pierott kell és mosolygó Pierette: nem kell ott lenni Amor sebző nyila, ezért kell most itthon maradnia. Amor a mellőzés miatt, mert szerinte ő a legelső farsangi hatalom, méltatlankodók. Dacol az ellene minden oldalról felhozott érvekkel, a vádakat visszautasítja. Karnevál herceg azonban hajthatatlan marad. — Amornak heves viselkedése miatt szárnytollait levágják, egy rózsafához kötik, ott hagyják, ők pedig indulnak a földi farsangi útra. Amor kéri a meillette elhaladó idegeneket, hogy oldják fel bilincseit, segítsenek neki, hogy a földre lemelessen, de hiába, mindenkinek van kifogása ellene. — Az öreg kertész azért haragszik rá, mert egyetlen leánya nyilától sebet kapva szökött meg a fiatal kertészlegénygel. Az idős divatárusnő azért, mert őt nyilával már nyugton hagyta. Az aglegény, mert fél a rapucstól, a hű, kacér urinő sem törődik vele, mert ő csak tetszeni akar, szerelni nem, a 18 éves Savanyka nevű fiatal gyerek pedig azért mellőzi, mert ő már elfásult, fáradt, már megcsömörlött Amor nyilától. Végre egy hosszabb bájos jelenetben, amely telve van poétikus, derűs, szellemes társadalmi és irodalmi megfigyéléssel, a költő könyörül meg Amoron és rózsás koszájába rejtve leviszi a földre. A bájos színdarab egyik legkedvesebb részletét lapunk tárcarovatában közöljük.

— **Vizkereszt ünnepe** Bucurestiben, Bucurestiből jelentik: Holnap, Vizkereszt ünnepe a fővárosban nagy katonai parádé lesz, amelyen a királyi pár is részt vesz. Az ünnep miatt az összes hivatalokban és bankokban péntekig szünetel a munka.

— **Jorga párisi utja.** Bucurestiből táviratozzák: Jorga professzor ma az Adeverulban nyilatkozik és nyilatkozatában kijelenti, hogy felesége társaságában harminc napos tartózkodásra Párisba utazik, ahol a Sorbonne-ban és a Fontenay aux Roses-on levő román intézetben fog előadásokat tartani. Jorga egyben határozottan megcáfolja azokat a híreszteléseket, amelyek szerint végleg visszavonul a politikától.

— **Lippa az árvízkarosultakért.** Erdélyes törv. merült fel Lippán, hogy az árvízkarosultak számára tekintélyes segélyösszeget hozhassanak össze. Az akciónak most is, mint minden esetben Pálur István református lelkész a mozgató lelke. Az ő beszédére és felhívására alakult meg az a lelkészgárda, amely elhatározta az „Obsztos” című daljáték bemutatását és előadását, hogy az előadás jövedelméből segítsék elő a Karosultak gyors segélyezését. Az első előadás a lippai Központi művelődési egyesületben lesz január 16-án. Társulat betanítását Kajdy Ászló lippai költő, Révay Emil zeneművész és Markocsány György volt hivatalos színész állaiták magukra. Méltó és érdemes leírni azok nevét is, akik magukévá tették a nemes célt és fáradságot nem ismerve, munkálkodnak a szép előadás érdekében.

Margit, Csavrilovits Olga, Mici, Weszély Irénke, Baufeln Margit és Ilona, Mihelyi Á, Sztojkovics Magda és Pióra, Jay Ducl és Ilonka, Kajdy György, Markocsány György, Csány György, Mártonffy László, Grell Ödön és Révay Emil által a műkedvelőtársaságnak szerveztek Lippán fognak előadást tartani, hanem mindenütt, ahol létszámú színtársulat. A meghatározott akcióval egyidőben jelenik meg Pálur István hatodik munkája, „Árvízveszedelmek idején” címmel, amely mélységével, tanulmányos és meghatározó szépségével jogja megragadni az olvasót. A könyv jövedelmének ötven százalékát az árvízkarosultaknak, ötven százalékát pedig a lippai református egyháznak adományozták.

— **az angol trónörökös** királyi udvarnál nagy szerelmi herceg, aki eddig méltóságban húzódtát s idejét inarcsillagok között tölteni szokta. A hercegné szüleivel együtt látogatába s a londoni beszámoló hírelőzött olvasni lehet azt zassági törv. van a látogatott. Az esetleges előadolata az angol trónörökös személyek a házasságot Montberg Lujza, a walesi legjobb barátjának lánya. A hölgyek legbizalmasabb barátja Késziti Rozsáró Arad.

Törölték a hadseregéből a lemondott trónörökös.

Megjelentek az erre vonatkozó megszavazott törvények

(Bucuresti, január 5.) A Monitorul Oficial mai száma közli azokat a törvényeket, amelyeket a Károly trónörökös lemondásával és Mihály hercegnek trónörökösé proklamálásával kapcsolatban a parlament hétfőn megszavazott. A törvények között van az is, amely szerint Károly trónörökös lemondása folytán elveszítette politikai jogait és katonai rangját, valamint az a törvény is, amelynek alapján törölték a hadsereg és a szenátus tagjai közül. Híttu udvari miniszter ma délután az ellenzéki vezérek előtt kijelentette, hogy a Károly trónörökösrel folytatott beszélgetése alapján kategorikusan meg kell cáfolnia azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Károly trónörökös lemondásának politikai okai lennének. A trónörökös lemondásával kapcsolatban különben a királyi udvartartást személyzetének körében is lényeges változások lesznek. A Vitorul közlése szerint Tatarescu belügyminiszter ma magához kérte a fővárosi lapok főszerkesztőit, hogy fontos közléseket tegyen a legutóbbi napok eseményeivel kapcsolatban. A lemondott trónörökös mint polgárember a Scarlat Monastereanu nevet fogja viselni.

— **Meghosszabbították a parlamenti szünetet.** Bucurestiből táviratozzák: A parlament legközelebbi ülését január 20-án tartják a tervezett 18-ika helyett.

— **Meghalt az olasz anyakirályné.** Rómából táviratozzák: Bordigherában tegnap meghalt Margit olasz anyakirályné, III. Viktor Ernő király özvegye, 75 éves korában. Az elhunyt királyné Olaszország legműveltebb hölgyei sorába tartozott és csodaszép nő volt. Híres volt kézimunkáiról és műhízmzései kiállításokon is feltűntek. Margit királyné a sportokat is nagyon szerette.

— **Betiltanak három fővárosi lapot.** Bucurestiből táviratozzák: Az egyik lap hiradása szerint a kormány három fővárosi lapot be akar tiltani. A hír nagy feltűnést keltett.

— **Halálozás.** Jónás Adolf ma meghalt Aradon 74 éves korában. Temezése csütörtökön, január 7-én lesz Reg. Ferdinánd (József főherceg) ut 15. számú lakásáról. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Ujból hajózható a Duna.** Bucurestiből jelentik: A legújabb jelentések szerint a Duna romániai szakasza szabaddá vált és a hajóközlekedés az egész vonalon újból megindult.

Nagy alkalmi vásár megkezdődött

STRASSER

dívatáruházaiban Arad, a lutheránus templommal szemben. 6138

— **Aradi nagykereskedő autó balesete.** Súlyos autószerencsétlenség érte ma reggel a város határában Menczer Imre aradi nagykereskedőt aki Kő János textilnagykereskedő társaságában gépkocsijával Nagyvárad felé indult. Amint az autó elhagyta a vámot, az országúton előttük egy parasztszeker haladt. Az autó már messziről jelezte a szekér kocsisának, hogy a robogó autó elől térjen ki, vagy hajtson az ut jobboldalán, de a jelzés hiábavalónak bizonyult, a kocsit továbbra is az út közepén haladt. Az autó folytonos túlkölése közben utólérte a szekeret, amely llyel összeütközött. A parasztszeker darabokra tört, de megsérült a autó is és a benne lévő utasok a karamból pillanatában kirepültek az ülésből. Kő János olyan szerencsétlenül esett ki az autóból, hogy a mellén, kezein és lábain

örökösrel folytatott beszélgetése alapján kategorikusan meg kell cáfolnia azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Károly trónörökös lemondásának politikai okai lennének. A trónörökös lemondásával kapcsolatban különben a királyi udvartartást személyzetének körében is lényeges változások lesznek. A Vitorul közlése szerint Tatarescu belügyminiszter ma magához kérte a fővárosi lapok főszerkesztőit, hogy fontos közléseket tegyen a legutóbbi napok eseményeivel kapcsolatban. A lemondott trónörökös mint polgárember a Scarlat Monastereanu nevet fogja viselni.

homlokán kapott súlyos zúzódásokat, míg Menczer Imrének semmi baja sem esett. A megsérült nagykereskedővel azonnal visszafordult az autó és az orvosi segítség után Kő Jánost a lakására szállították.

— **Szell Lajos táblabíró ügyvéd lesz.** Az aradi bíról karnak nagy vesztesége van. Az aradi törvényszék egyik régi, köztiszteltetben álló bírája távozik állásából, amelyet hosszú esztendőkön keresztül töltött be lelkiismeretesen és buzgón. Dr. Szell Lajos táblabíró néhány héttel ezelőtt beadta lemondását az igazságügyminiszteriumnak, amelyet az december 23-iki hatállyal el is fogadott. Az általános becsülésben és tiszteletben álló bíról már el is hagyta állását az ügyvédi kar és a jogkereső közönség őszinte sajnálatára. Mert dr. Szell Lajos a bírák mintaképe volt, igazságos, elfogulatlan ember, aki fanatikusan ragaszkodott az igazsághoz és ezért a bíról talár méltán megillette. Az eltávozott táblabíró ma kérvényt nyújtott be az aradi ügyvédi kamarához, amelyben bejelentette, hogy Aradon ügyvédi gyakorlatot akar folytatni s kérte a bejegyzését. Néhány nap mulva pedig dr. Szell Lajos leteszi az ügyvédi esküt s megnyitja Aradon irodáját.

— **Az árvíz halottja.** Pécska községben az árvíz egyik halottjára akadtak. Az árvízveszedelem idején Puskás István pécskai erdősz elünt és azóta nyomaveszett. Ma találták meg a község határában közvetlenül a Maros mellett holttestét. Az orvosi vizsgálat fulladást konstatált a halál okául. Jelentést tettek az aradi ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt.

— **Suhancok rablófőmadása Aradon.** Az elmúlt éjjel nagy riadalom volt az aradi városliget környékén. Több részeg suhanc, akik a CFR. felvezetőiség palotája előtt ácsorogtak, minden járókelőt inzultáltak, különösen az arramenő nők ellen léptek durva támadásokat. Egy aradi uriasszonyt is, aki az éjjeli vonattal Bucuresti-ibe akart utazni és gyalog ment az állomásra, megtámadták a suhancok. Elvették csomagját, mire az uriasszony kétségbeesetten kiáltott segítségért. A hölgy sikoltására két rendőr került elő. A suhancok észrevették a rendőröket, futásnak eredtek a városliget irányába. A két rendőr az utonállók után vetette magát, akik a sötét ligetbe menekültek be és onnan egy lövést adtak le az üldözők felé. A rendőrök elkapták a

több rendőr sietett segítségre és együttesen átkutatták a liget belsejét, de az utonállók suhancoknak nem akadtak a nyomára. A rendőrség érélyes nyomozást indított a vakmerő síhederek kinyomozására.

— **Herczeg-premier egyik főérdekesége** az aradi Nővédelmi Hivatal január 16-i jótékonycélu előadásának.

— **H. Sziklay Gizi új kezdő tánckolont** kezd január 12-én.

— **Gellinek Lotte f. hó 6-ára** hirdetett aradi hangversenye betegség miatt bizonytalan időre el lett halasztva. Megváltott jegyek érvényben maradnak.

— **Thémes új tánckolont** január 7-én kezd az aradi városligetben.

Könyvtömeg kiárúsítás Kerpelnél.

— **Cencsyné új tánckolont** kezd január 8-án a Központban.

— **Orvosi hír.** Dr. Frint Sándor fül-, orr-, gégeorvos rendelőjét Arad, Str. Gojdu (v. Szent István-u.) 11. alá helyezte át.

— **Az összes modern kézimunkáról** eredeti színes felvételen most jelent meg Bérczi D. Sándor cég Budapest, Dessewffy-uca 5. árjegyzéke, melyet kedves olvasóinknak szíves figyelmébe ajánlunk. A cég minden kézimunkáról a legnagyobb készségeggel szolgál felvilágosítással, főleg ha lapunkra hivatkozni méltóztatnak.

— **Deutsch táncitanító** január hó 7-én új tánckolont kezd.

Eltűnt egy kereskedő.

(Bécs, január 4.) Néhány hónap előtt a bécsi rendőrigazgatóság levelet kapott Miskolcraól, hogy Kreutzer Béla kereskedő, aki májusban Miskolcraól Bécsbe utazott, azóta nem adott életjelet magáról. A levelet Kreutzer Béla Miskolcon maradt felesége írta, aki egyuttal megkérte a bécsi rendőrséget, nyomozzon férje után. A bécsi rendőrigazgatóság a nyomozást mostan befejezte és megállapította, hogy az elmúlt esztendőben Kreutzer Béla nem tartózkodott Bécsben, illetőleg, ha itt lakott, úgy nem volt rendőrileg bejelentve. A bécsi pályaudvarokon az érkező idegenek neveit nem foglalják listába, hanem csak egyszerűen lebélyegzik utlevelüket. Így azt sem lehet megállapítani, hogy vajjon Kreutzer, akinek valóban volt osztrák vízum, át lépte-e az osztrák határt?

A bécsi rendőrség nem tartja kizártnak, hogy Kreutzer Miskolcra és Bécs között bűnösny áldozata lett. Nincs azonban kizárva az sem, hogy Kreutzer megtevesztette feleségét, amikor elutazása előtt közölte vele, hogy Bécsbe utazik. Kreutzer miskolci üzlete ugyanis csődbe ment és a kereskedő vagyonának maradványait magához véve utazott el avval, hogy Bécsben igyekezzen magának új egzisztenciát teremteni és ha törekvése sikerrel jár, úgy csak a ládját is felhozhatja Bécsbe. Így tehát egyáltalán nem lehetetlen, hogy Kreutzer vagyonának romcsaival megszökött és feleségét csak biztatta avval, hogy Bécsbe megy.

Mivel az eddigi nyomozás semmiféle eredménnyel nem járt és semmi adat nem merült fel, hogy Kreutzer valóban Bécsbe érkezett, a bécsi rendőrség a rejtélyes módon eltűnt miskolci kereskedő ügyében aktívab a magyarszóló letarta és a további nyomozás befejeztette.

A színházi bérlet

— magánügy

mondja Fekete Mihály az előre felvett bérletpénzekről. — Az exigazgató egyelőre Párisba utazik.

(Saját tudósítónktól.) Fekete Mihály volt aradi színházigazgató ma Aradra érkezett, hogy aradi ügyei nek egy részét rendezze és azután utlevelet szerezzen, amellyel külföldre megy. Fekete Mihály elsősorban a pénzügyi hatóságokat kereste fel, ahol a fennálló tartozásának ügyében folytatott tárgyalást. Munkatársunk beszélt Feketével, akitől elsősorban az Aradot legközelebről érintő és érdeklő kérdést illetően: a bérletekre vonatkozóan kért felvilágosítást. Mi lesz azokkal a bérletekkel, amelyeket felvett Fekete Mihály. Az exdirektor a következőket mondotta:

— A bérleteket át akartam adni Maurer Bélának, azonban az új igazgató csak abban az esetben volt hajlandó azokat átvenni, ha a bérletek fejében felvett pénzt is megkapja. Valóságos utimátumot intézett hozzám és levelében azt követelte, hogy legalább 100.000 lejt azonnal fizessek ki neki, az összeg többi részét pedig úgy fizessem, ahogy bírom. — De legalább három havonként. Ezen az alapon nem tárgyalhattam vele tovább és így a bérletek ügyét továbbra is a magánügyemnek tekintem, amit majd rendezni fogok. Egyelőre Párisba megyek. A feleségem tovább is Timisoarán marad, hogy a társulatom likvidálásával kapcsolatos ügyeket intézze, ami különben eddig is óriási veszteségeket okozott nekem. Aradi lakásomon várom be, amíg utleveletem megkapom és innen utazom el. — minden valószínűség szerint néhány nap múlva.

Megkérdeztük Maurer Béla színházigazgatót is a bérletek ügyére vonatkozólag, aki a következőben nyilatkozott:

— A bérleteket át akartam venni Fekete Mihálytól azzal az engedelménnyel, hogy most csak a felét fizesse ki annak az összegnek, amelyet már felvett és a másik felét pedig részletekben fizesse meg. Természetes, hogy nem adhatok bérletet annak, aki nekem nem fizetett és nem vállalhatom Feketének azokat a kötelezettségeit, amelyeknek ő nem hajlandó eleget tenni. Az aradi szezon felépítésénél Fekete bérletei nélkül is, de szerettem volna annak a közönségnek adni valamit, amely nem tehet arról, hogy Feketétől megvonták a koncessziót és hogy nem jött be akkor Aradra, amikor kötelessége lett volna jönni. Levelet nem intéztem ebben az ügyben Feketéhez és vissza nem utasítanom minden olyan kintlévést, amely arra vonatkozik, hogy nekem az ő pénzére volna számom. Az ügy rendezése most még csak Feketére tartozik.

Adakozzunk az árvizkárosultaknak.

Egy árvizsújtotta szerencsétlen anya könyörgő panasza.

Szánalomra méltó vendége volt ma délután szerkesztőségünknek. Sárgakendős, omlott vállu, meghatározhatatlan koru asszony nyitott be hozzánk. Karján párhónapos csecsemővel. — Gyámoltalanul néz körül a szobában:

— Kérem szépen, itt osztják a segélyeket?

— Miféle segélyeket?

— Hát könyörgöm, a borosjenőiek részére, akiket karácsonykor meglátogattam az Isten. Nekem úgy mondták, hogy az Aradi Közlöny ad segélyt a szegényeknek.

Lassanként kiderült, hogy szokatlan vendégünk borosjenői árvizkárosult, aki eljött hozzánk a segélyt felvenni. A szerencsétlen asszony elpanaszolja, hogy karácsony óta ugyszólván Isten szabad ege alatt lakik három kis gyermekével és öreg, beteges anyjával. Kis vályogházuk még a katasztrófa első éjszakáján beomlott és odaveszett mindenük: butorok, ágyneműk, a kevéské buza, liszt, zsir, két kis malac — szóval egész életüknek minden eredménye. Csak a jóembereknek köszönheti, hogy gyerekei és anyja megmenekültek. Most itt áll tanácstalannul, hihetetlen nyomorúságban, hajlék és kenyér nélkül. A gyerekek éheznek, az anyjába már csak háltni jár a lélek, ő maga pedig a gondtól, fáradtságtól és nélkülözéstől a végkimerüléshöz közeledik. Csak abban bizik még, hogy az Isten és a jó emberek nem hagyják őket magukra és nem engedik, hogy elpusztuljanak. Zokogva könyörgött a szerencsétlen nő:

— Nehány lejt adjanak csak, hogy egy kis kenyeret tudjak adni a porontyoknak.

Megrendülve hallgattuk az ár-

viz áldozatának, a földöntúvó lett családnak zokogó panaszaát s első gondolatunk az volt, bárha minden olvasónk hallotta volna a szívtépő nyomorúság e jeremiáját. Nem hisszük, hogy akadna ember, aki felesleges javait oda ne adná ezeknek a szerencsétleneknek, betevő falatra, a mérhetetlen nyomor enyhítésére.

A begyűlt összegből még nem adhattunk, de azért nem eresztettük el üres kézzel a hozzánk könyörgő Nyomorúságot. Megértettük vele, hogy gyűjtésünk eredményét egy erre a célra kijelölt bizottság fogja szétszítani és mindenki kap belőle, aki arra rászorult. Szemtől-szembe láttuk tehát a leírhatatlan Nyomorúságot, amely még könyörög, bizik. Ne engedjük, hogy a könyörgésből vádaskodó legyenek és az ember társakba vetett bizalom, gyűlölet-té fajúljon. Kétszeres erővel és buzgalommal dolgozunk ezután azon, hogy gyűjtési akciónk minél eredményesebb legyen. Akiből még nem halt ki teljesen az emberi érzés, az segítségünkre lesz ebben az akcióban és adományai-val egy-egy pergő könnyet letöröl:

A mai napon a következő adományok folytak be hozzánk:

Grosz József	2000.— lej
Braun Gusztáv	1000.— lej
Dr. Posgay István	500.— lej
Özv. Steiner Ferencné	500.— lej
Szabó Péter	300.— lej
Aggvölgyi János	300.— lej
Szenmáry György	100.— lej
Maresch Gyula	100.— lej
Neszlinger János	50.— lej

4850.— lej

előző gyűjtésünk 74.405.50 lej

összesen 79.255.50 lej

A gyűjtést folytatjuk s a hozzánk érkezett adományokat napenként nyilvánosan nyújtazzuk.

A szerető bosszuja.

Egy táncosnő külföldre utazott, hogy pofonlthesse a hitlen babját — és aztán hazament.

(Páris, január 5.) Egy Párisban élő magyar újságíró elmondja lapjában, hogyan találkozott a Café le Paix teraszán Körösi Böske pesti táncosnővel, aki elmondta, hogy miért érkezett tulajdonképpen Párisba. És mert a táncosnő elbeszélése olyan tipikusan egyedülálló, amilyen csak egy pesti bohémélet történetében lehet: azt mi is közöljük az alábbiakban:

— Nagyon egyszerűen kerültem ám ide! Ebben az egy szál ruhában. Könterem nincsen. Tegnap reggel érkeztem és már meggyek is vissza. Hogy miért jöttem? Hát ez igen egyszerű. Pesten megismerkedtem egy angol lánnyal. Még májusban a Jardinben. Olyan kedves, buta pófája volt, hogy beleszerettem. Egy gazdag londoni textilgyárosnak volt a fia, aki üzleti ügyben tartózkodott Budapestén. Nem baj. Május óta tartott. Együtt laktunk a Ritzben. És három nappal ezelőtt hazament és egy cédulát találtam az asztalon, melyben három szóban elbucsuzott. Mellékelte egy gyönyörű karkötőt. Előbb sirni kezdtem és képzelheted ha egy pesti

nő sirni kezd, az már igazán szeret. Mégis csak furcsa, hogy az ember egyszer szeret az életben önzetlenül és akkor is csalódnia kell. Ez a fiú direkt szemtelenül bánt el velem és én elhatároztam, hogy megmutatom neki, mi az egy magyar nőt csak úgy, egyszerűen — elhagyni. Elég az hozzá, megtudtam, hogy itt tartózkodik most Párisban. Este vonatra ültem és így egy szál ruhában ide repültem. Párisi címét tudtam, mert valamikor, mikor még szeretett, felírta nekem egy névjegyre. Tényleg, saját palotája van Párisban is. Autóba ültem és odahajtottam. Libériás inas állta utamat és azt kérdezte, hogy kit keresek. Persze, én nem tudtam egy szót sem franciául, dadogtam, hogy begyem és a portás nem akart beengedni. Én félrelöktem, azután berohantam, elkezdtem rohanni, fel a lépcsőn, végig a gyönyörű termeken, szobákon. Minden szobába benyitottam és egy ágyban selyem pizsamában ott aludt az én drága angol fiam — a Robi. Egy pillanatig néztem őt, amint alszik, azután odaléptem az ágyhoz és felkeltettem.

Egy pillanatig hédten nézett rám, azután azt kérdezte, hogy kerülök én ide, mire én kétszer pofonvágtam.

Olyan két pofont kapott, hogy

visszaesett az ágyba. Azután nem tudok semmit, újra rohantam lefelé végig a szobákon — és most itt vagyok.

— Mondja, kedves Körösi Böske, hát csak azért jött ide, hogy pofon lisse azt az angolt?

— Mit szól hozzá? Csak azért!

HIREK.

Karneval hercege

csörgősipkásan, krumpliorru maszkban, groteszk hadserege élén ma — Vizkereszt napján — bevonul a Gond, a Küzdelmek, a Hétköznapok szomorú birodalmába. A birodalom kenyérért harcoló, fáradt polgárai nagyon jól tudják, hogy a herceg arcán szélesedő vidám mosoly álarc csupán, amely alatt a gondok ráncai, sürsödnek, de a jó polgárok igénytelenek és szívesen belemennek egy ilyen kedélyes „pia franc” szédületbe. Nem baj, ha álarc, ha viaszmasoly is, csak mosoly legyen, csörgősipka, tánc, móka... és a hálás polgárok boldogan koszorúzzák meg mókás herceg maszkírozott Farsangkor Karnevál herceg uradik a szomorúság birodalmában fáradt, gondráncolta homlokunkra boldog öncsalással tesszük fel a vidámság mosolygó csörgősipkát.

(g.)

— Lapunk legközelebbi száma a hivatalosan elrendelt kettős ünnep miatt szombatán reggel jelenik meg.

— Királyi hadparancs kalmából. Bucurestiből jelentik: Ófel-sége a király az újév alkalmával az alábbi napiparancsot adta ki a hadseregnek: Katonák! Az újév küszöbén szeretettel és melegszívűséggel szál gondolataim szeretett hadsereghez, amely fáradhatatlan munkással odaadással méltónak bizonyult hazabizalmára. Mindenkinék ig köszönetemet fejezem ki azért odaadásért, amellyel rábizott feladát teljesítette, ugyszintén az alatt való hűségért, amelyet kötelességnek végzése közben tanusított. Mindenkinék tiszta szíveiből boldog újévet kívánok. Kelt Peles-kastélyban, 1926. január 1. Ferdinánd.

— Illeana hercegnő születésnapja. Bucurestiből jelentik: Illeana hercegnő ma ünnepelt tizenhetedik születésnapját.

— Az igazságügyminiszter szabadsága. Bucurestiből jelentik: Marescu igazságügyminiszter pénteken Vichibe utazik, ahol kurát fog tartani. Távolléte alatt Chirulescu munkaügyi miniszter fogja hely

— Georgescu prefektus megyei árvizvidéken. Georgescu közgazgatási és Aradvármegye prefektus Romulus prefektusi ma automobilon keresztül azt a jelentést kapta majdnem teljesen vilakott területekről. Rendelte, hogy min meg a helyi bizottságok feladata lesz az árvizkárpitása és a segélyek kiosztása a délutáni órákban a megyéből.

— Szerdán nincs pikereszt nagy ünnepség kinttellel a rendőrség nem tartanak piacot és egész napon át zárva törtökön, a Vizkereszt hivatali szünet lesz.

Drága mulatság lesz az idei farsang.

A bálozóknak sok kiadásuk lesz Karnevál herceg hathetes uralma alatt. — Mennyibe kerül egy elegáns férfi és mennyibe egy nő? — Az idei farsang divatkreációi. — A farsangi divatos táncok.

(Saját tudósítónktól). Karnevál hercege holnap bevonul az aradi báltermekbe. Rövid farsangja lesz az idén az aranyifjuságnak: a tánc kedv kitombolása kurta hat hétre van leszegedve. Aki tehát mulatni akar, alaposan ki kell hogy használja a szűkre szabott terminust. Fehér leányszobácskákban remegő ujjacsok varriák az új táncruhát az új farsangra, régi bálók régi gavalléraját most szedik ki a naftalimból a jól megőrzött „tavalyi” frakkot, hogy kivassaltassák, aztán végig táncolják vele a farsangot. Temetni akarjuk az elmúlt, régi esztendőt, táncokkal, zenével, jókedvvel akarjuk köszönteni az új esztendőt, amelytől csodadolgokat remélünk. Felejteni akarjuk mindazt, amit a múlt év keserű napjai okoztak és pezsgő táncritmusban az új esztendő felé keringünk, amely sok jóval s még több reménnyel kecsegtet. Soha még nem volt ilyen szükségünk Karnevál herceg vígságára, amely bevezetés az új esztendőbe, de esetleges küzdelmünk és csalódásunk nyitánya és a családok remények introdukciója is lehet egy szersmind.

Milyen egy elegáns férfi.

Az idei farsangnak is a legfontosabb témája az *öltözködés*. A mai súlyos gazdasági viszonyok mellett bizony nem telik új frakkra, sem báli ruhára, pedig a szigoru etikett és a könyörtelen divat nem ismer tréfát. Aki bálba akar menni, annak tetőtől-talpig elegánsan és kifogástalanul kell öltözködni. A pénz nem számít, mert a divatot nem érdekli a bálozóknak anyagi viszonya. Aki nem tökéletes eleganciája, ne menjen bálba — tartja az etikett. Arad egyik legelgánsabb férfiszabójánál érdeklődtünk, hogy milyen farsangkor az elegáns férfi. Kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy az idén farsangkor is az elegáns férfi frakkot visel. Csak a legújabb szabású frakk a divat, amely a walesi herceg frakkjának mintájára készül. Egy aradi uridivatozó tulajdonosa, aki csak nemrég tért vissza bécsi és budapesti utazásáról, a legújabb divat-kreációkat tanulmányozta, a következőkben foglalta össze az elegáns férfi minitáját:

— A bálakon feltétlenül kötelező a frakk, fehér mellény, fehér nyakkendő, fehér kézelőgombok, egyszerű, tehát nem dupla gallér, a kézelő hozzávarrva az ujjhoz. Kötelező továbbá a fekete selyemharisnya és a kivágott escarp-cipő. Szigorúan tilos a fekete mellény: fekete frakk mellénnyel csak királyi ardienciákon és esetleg nagyobb szabású temetéseken szabad megjelenni, aki tehát fekete mellényt használ frakkhoz báli estélyeken, az nem érti az öltözködést és okosabban teszi, ha otthon marad. (Istenem, ezek után vajjon akad-e Aradon összesen tíz olyan aranyifju, aki ennek a sok „követelménnyel” eleget tud tenni?)

Mennyibe kerül egy elegáns férfi.

Egy elegáns férfi tetőtől-talpig

való kiöltöztetése a farsangra, meglehetősen sok pénzbe kerül. Aki „kifogástalanul” akar megjelenni egy bálon, a következő kiadásai lesznek: Elegáns, legújabb divatu frakk 16.000, selyemharisnya 200, escarp cipő 800, glacé keztyű 450, egyéb hozzávaló 500 lej. Összesen: 17.950 lej.

A frakk természetesen a legjobb minőségű Standen- vagy Gagniere-féle londoni szövetből készül, amelynek métere 48 shilling, a selyembélés métere pedig 800 lej. Az anyag tehát olyan drága, hogy olcsóbban csak egészen silány minőségű frakkot csinálthat az ember.

Mennyibe kerül a nő.

Miután bálakra nemcsak férfiak, de nők is járnak, egy előkelő női divatszalon tulajdonosnőjéhez fordultunk némi információkért, hogy milyen lesz az idei báli divat. Ime az érdekes válasz:

— Már hetekkel ezelőtt megkezdtük a munkát, hogy a bálozó hölgyek megrendeléseit elkészítsük. Az idei báli ruhák szépek lesznek s egészen újszerű dekorációs teszi őket „érdekessé”. A legújabb divat előírása szerint a báli ruhának rövidebbnek kell lenni, mint a múlt évnek és a legkülönbözőbb színű összetételekből készülő, bő gyöngydiszítással. A fekete színű estélyi ruha teljesen kiment a divatból, sőt az arany és ezüst estélyi ruhák is csak gyér számmal szerepelnek. Mostani divat a színes (sok színű) ruha. — Vannak olcsóbb és drágább ruhák. Egy comme il faut-eleganciával öltözött hölgy teljes báli kiállítására így alakul: báli ruha, prima minőség 8000, selyemcipő 1200, selyemharisnya 300, kombiné 800, egyéb hozzávaló 500 lej. Összesen 10.800 lej.

Ha ehhez még hozzá számítjuk a francia parfümöt, ruzsát, pudert és egyéb toalettszükségleteket, az elegáns hölgy legalább 12 ezer lejbe kerül. Igaz, olcsóbban is meg lehet uszni a farsangot, sőt valószínű, hogy lesznek olyan hölgyek, akiknek sokkal kevesebbet fog kerülni a báli öltözködésük.

Mint látjuk tehát, a báli szezon meglehetősen drága passzióknak ígérkezik. Egy elegáns férfi és elegáns felesége 30.000 lejemen alul nem igen túndökölhetnek a farsang tartama alatt, feltéve persze, ha új öltözékről kell gondoskodniuk. Akinek még a régi frakkja pihen a szekrényben, ugyszintén azok a hölgyek is, akik tavalyi báli ruhájukat csak átigazítatják házi varrónőjükkel, az idej „drága” farsangot minden esetre olcsóbban uszáák meg.

Miután a bálakon nemcsak flörtölni, hanem táncolni is szokás s miután ez is úgy változik a divattal, mint az öltözködés, utána jártunk, hogy melyek azok a divatos új táncok, amelyeket az idej bálakon fognak lejteni. Az informáló tánc tanárú szerint a szezon táncslágerei a következők: a blues, foxtrott, shimmy és tangó. Igen divatos lesz a boston is, melynek napról-napra szaporodnak hívei.

Az idej farsang hat hete minirenesetre túl kevés lesz a sok báli mulatsághoz, miután azonban a kalendáriumon nem lehet változtatni, az aranyifjuságnak meg kell nyugodni sorsában, ugyszint-

tén a mamáknak sem lehet zokszavuk az ellen, ha az idej farsang férj-fogásai — tekintettel az elegancia drágaságára — nagy százalékban a jövő farsangra tolnak ki.

Keztyüs kézzel...!

Hozzászólások. — Mennyibe jön egy estélyi ruha? — Mennyibe egy pár keztyű?

A bálakon keztyűtlen kézzel táncoló ifjak részéről okozott anyagi károkról és a tradicionális nőkultusz kiméltetlenül destruáló szokásokról írott tegnapi cikkünk élénk visszhangot keltett a közönség körében és már a mai posta számos hozzászóló levelet hozott szerkesztőségünkbe. E levelek közül leközölünk egyet, mely a leányos anyák álláspontját tükrözi vissza. Az érdekes és a dolog meritumával foglalkozó levél így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Az Aradi Közlöny tegnapi számában „Keztyüs kézzel”... cím alatt megjelent cikk szerkesztésével nyúlt egy olyan társadalmi kérdéshez, amely már régóta foglalkoztatja a leányos anyákat. Örvendek, hogy a cikk nyomán alkalmam nyílik e kérdéshez hozzászólni.

Nagyon elterjedt vélemény szerint elsősorban a mai leányok szabados szelleme okozza, hogy a férfiak nem tanúsítanak kellő figyelmet és tiszteletet irányukban. A mai leányok ugyanis túlságosan közel engedik magukhoz a férfiakat, akik az érintkezésbeli engedelményektől vérszemet kapva, bizalmaskodó pajtásként kezelik őket. Így aztán teljesen elkopott az a tiszteletteljes, udvarias és figyelmes modor, amely ezelőtt a nő és férfi társadalmi érintkezését jellemezte.

A háborús és a háboru utáni idők mérlege e tekintetben határozottan a nők terhére zárult. Ebben a változott atmoszférában keletkezett a keztyűtlen kéz „divatja” is. A háboru telhetetlen gyomra minden anyagot megemésztett és így a keztyű is eltűnt a piacról. Ez volt az elfogadható magyarázata a keztyűtlen szokásnak. Most azonban, a háborús idők elmúltával, azt hiszem elérkezett az ideje, hogy a férfiak

revízió alá vegyék a nőkkal szemben használt modorukat és az anyagihiány megszüntével végre elérjék azt, hogy ismét — keztyüs kézzel bánjanak a hölgyekkel.

Még néhány szemléltető számot: Egy női estélyi ruha átlag hat-nyolcezer lejbe kerül és egy tolett nem is elég az egész szezonra. Ezzel szemben egy fehér férfi keztyű ára maximum 450 lej és az egész szezon folyamán, csekély tisztítási költség hozzáadásával, használható. A nők iránti tiszteletlenségen kívül tehát a táncoló ifjak önzése és fukarsága az, amely — a modorbéli vonatkozásoktól eltekintve — ezrekre menő károkat okoz a nőknek. Ugy látom és velem együtt számtalan leányos anya érzi, hogy már sor kerülhetne a társasélet aberrációjának megszüntetésére és a nőkkal szembeni bánásmód renaissance-ára. Köszönöm az Aradi Közlönynek, hogy ezt a sokakat érdekítő kérdést felszínre vetette.

Xétlányos anya.

— Elgázolt asszony. Súlyos baleset érte ma délután Ficza Mihályné aradi iparosasszonyt, aki beteg gyermekét látogatta meg a gyermekkorházban. Ficzané a kórházból jövet a kórház előtti téren haladt keresztül, amikor egy arra rokozó kocsit elütötte. Ficza Mihályné olyan szerencsétlenül esett a lovak közé, hogy arcán, balkezefején és a mellén súlyos sérüléseket szenvedett. Az asszony sikoltozására megijedt lovak a kocsit eiragadták és Ficzanén a kerekek is több zuzott sebet ejtettek. A súlyosan sérült asszonyt kívánságára háza szállították. A kocsit tulajdonosa, Gulyás András nagyvarjasi gazda ellen eljárást indítottak.

Az aradi APOLLO-ban
esütörtökig
PARIS CSILLAGA
Kertész Mihály pazar rendezésében. — Főszerepben:
Lilly Damita
a legjobb francia színésznő
Az előadások 3, 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

„Wimpassing”
sár- és hócipők
a legjobbak
csillagalaku piros védjeggyel!

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi bankoknak nem ártott a pénzkrízis.

Nyilatkozatok a pénzüntézetek múlt évéről.

(Saját tudósítónktól.) Sivár pénztelenséggel indult meg a tavalyi esztendő és az év végére még szomorúbb lett a krízis. Az év lezártával fölkerestük az aradi pénzüntézetek igazgatóit, akiknek nyilatkozatait alfabetikus sorrendben, több egymásután következő közleményben adunk le. E nyilatkozatokból kitűnik, hogy az aradi pénzüntézetek minden nagyobb rázkódtatás nélkül uszták meg a válságokkal tele esztendőt, sőt a legtöbb aradi intézet — a súlyos pénzhiány dacára is — a tavalyinál kedvezőbb eredményt ért el. A helybeli bankok vezetőinek nyilatkozatait itt adjuk:

ÁDÁM GYÖRGY,

az aradi Victoria Takarékpénztár vezérigazgatója:

— Intézetünk forgalma a tavalyihoz képest jelentékeny emelkedést mutat és meglehetősen eredményes volt számunkra az elmúlt esztendő. Az osztalék nagyságát még nem állapítottuk meg, mert még most folynak a zárlattal és a mérleg készítésével kapcsolatos munkálatok, azonban a tavalyinál megfelelő osztalék már biztosítva van. Az általános pénzhiányon ügyfeleink megbízhatóságánál fogva minden baj nélkül mentünk keresztül.

DEUTSCH KÁROLY

az Aradi Központi Takarékpénztár vezérigazgatója:

— Arra való tekintettel, hogy az év második felében az autorizációt megkaptuk és így a deviza és valuta-kereskedelmet is felvettük üzletágaink közé, minden egyes üzletágban lényegesebb emelkedés mutatkozik. A pénzkrízis nem érezte hatását. Betétállományunk közel ötven százalékos emelkedést mutat az elmúlt esztendőben.

DIMITRESCU G.

a Banca Romaneasca aradi fiókjának igazgatója a távollevő Marcus dr. vezérigazgató helyett nyilatkozott az alábbiakban:

— Az aradi fiók az elmúlt évben erős fejlődést mutat. Az általános pénzhiány bennünket nem érintett, sőt a fiók üzletköre kiterjedt. Az eddigi eredményt ismerve biztosra vehető, hogy az osz-

talék legalább annyi lesz, mint tavaly volt. A betevők továbbra is megtisztelték fiókunkat bizalmukkal és a pénzszűke dacára is itt hagyták betétjeiket, sőt új betéteseket is kaptunk annak dacára, hogy a betétkamatláb nálunk a legalacsonyabb Aradon. Az érdekltségünkhöz tartozó vállalatok üzletköre is kedvező eredményt mutat.

FARAGÓ REZSŐ,

az Aradi Általános Takarékpénztár r. t. vezérigazgatója:

— Üzleti lehetőségek tekintetében az elmúlt évet nem lehetett kedvezőnek mondani. Sem abszolút pénzszűke, sem megnyugtató pénzbőség nem volt az elmúlt évben tapasztalható és azok az időszakok, amelyekre a pénzüntézetek megfelelő pénzkészlettel felvértezve várakoztak, többnyire üzlettelenséget hoztak. A gazdasági életnek ugyszólván minden részében, a forgalomnak, a vállalkozásnak, és az üzleteknek csökkenése tapasztalható és az egészséges, produktív hitelszükséglet mind kisebb méreteket ölt, viszont ezzel szemben az improduktív hitelszükséglet kielégítésére még mindig tapasztalható a magánkölcsonök tultengése, azok részéről, akik a pénz kihelyezésének ezt a módját jobbnak tartják, a bankbetéteknél. Az intézetek nagy része a heverő tőkék által tetemes kamatvesztéséget szenvedett. Viszont megnyugtató körülmény, hogy az okiráltságban megindult hitelkrízis Erdélyben számottevő áldozatokat nem kívánt. A hitelüzleten kívüli üzletágak jövedelmezősége megcsappant, így a deviza üzleté is, amelynek forgalma az import-szükséglet csökkenése és a kivitel gyakori pangása folytán redukálódott. A nehezen fokozható jövedelmekkel szemben mindenütt növekedett a költségek tétele és e tekintetben a legközelebbi jövő még sötétebb kilátásokkal biztat. Intézetünk a megnövekedett forgalom által tudta e kedvezőtlen körülményeket ellensúlyozni, ami által az elmúlt üzletévünk úgy az intézet egyes üzletágainak teljesebb kiépítése, mint a jövedelmezőség tekintetében kielégítőnek tekinthető.

FEJÉR GÁBOR,

az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatója:

— Az elmúlt üzletév sajnos, még mindig nem hozta meg gazdasági helyzetünk konszolidálását és így a pénzüntézetek tevékenységüket általánosságban csak fokozott óvatossággal folytathatták, tartózkodván minden nagyobb szabású terjeszkedéstől. Intézetünk forgalma az elmúlt évben is kielégítően alakult, üzletkörünk kiépítését a lefolyt évben is megfelelően folytathattuk és az elért eredményt a kedvezőtlen viszonyokra való tekintettel kielégítőnek kell tartanunk.

FÖLDES SOMA,

az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgatója:

— Intézetünk az előző évhez képest úgy forgalom, mint eredmény tekintetében emelkedést mutat. Az üzletév lezárása most folyik és így csak ezután fog az osztalékra való kilátás kialakulni. Mindenesetre az osztalékunk jóval nagyobb lesz, mint az elmúlt évben, amikor 30 lej fizettünk részvényenként a tulajdonosoknak. A pénzhiányt kevésbé éreztük.

HARGITAY BERTALAN,

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókjának igazgatója:

— Az üzletév eleje annak a pénzszűkének jegyében indult, mely a múlt év örökségét képezte. Később a viszonyok lényegesen enyhültek, minél fogva ügyfeleink hitel igényét fokozottabb mértékben tudtuk kielégíteni. Deviza autorizáció hiányában működésünk kizárólag a legális bankügyletek lebonyolítására szorított. Eredmény tekintetében csak az 1924. üzletév hasznával korrespondáló nyereségre számítottok, mert a nagyobb forgalommal elért haszontöbbletet a kamatmarge összezsugorodása és a természetesen megnövekedett regeiek felemésztik. (Folytatjuk.)

Jön!

Maciste a pokolban

filmjúdonság!

Jön!

Zürichben 2'37'50, Párisban 12 a lej.

Helyi valutaárak. (Január 5.) *Áru:* Dollár 218.50, angol font 1050, cseh korona 6.50, francia frank 8.60, líra 9, dinár 3.80, schilling 31, márka 51, magyar kor. 325, svájci frank 41. *Pénz:* Dollár 217.50, angol font 1040, cseh kor. 6.40, francia frank 8.20, líra 8.40, dinár 3.70, schilling 30.50, márka 50, magyar korona 335, svájci frank 40. *Kifizetések:* Newyork 220.50, London 1072, Prága 6.56, Páris 8.55, Milánó 8.95, Zágráb 3.95, Bécs 31.17.50, Amsterdam 89, Berlin 52.60, Budapest 322, Zürich 42.70.

Zürichi tőzsdényítés. (Január 5.) Berlin 123.15, Amsterdam 208.15, Newyork 517.25, London 2509.25, Páris 19.82, Milánó 20.87.50, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.17.50, Bucuresti 2.37.50, Bécs 0.0073. Varsó 0.00059.50.

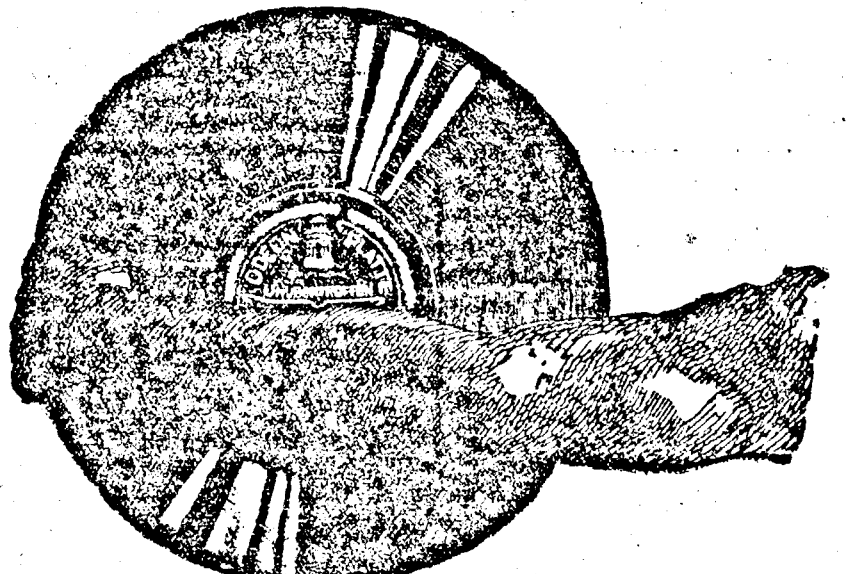
Zürichi tőzsdézárlat. (Január 5.) Berlin 123.10, Amsterdam 208.15, Newyork 517.25, London 2508.75, Páris 19.65, Milánó 20.68, Prága 15.32.50, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.17.50, Bucuresti 2.37.50, Bécs 0.0073. Varsó 0.00059.50.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Január 5.) *Kifizetések:* Páris 8.40, Berlin 52.30, London 1066, Newyork 218.75, Milánó 8.88, Zürich 42.50, Prága 6.50, Bécs 31.20. *Valuták:* Napoleon 810, márka 51.50, leva 1.55, török líra 1.14, angol font 1055, francia frank 8.40, svájci frank 41, líra 9.05, drachma 2.60, dinár 3.88, dollár 219, lengyel márka 26, schilling 31.50, magyar korona 31, cseh kor. 6.50.

— Január 15-én lép életbe a vasuti tarifaemelés. Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanács jóváhagyta a CFR. által javasolt tarifaemelést, a mely január 15-én lép életbe. Az átlagos emelés 15 százalék, ezzel szemben az exportzállítások 50 százalékos külön illetékét 30 százalékra le-

Társat keresek
100.000 lej tőkével
elsőrendű vállalathoz.

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

„ODEON” gramfonok és lemezek legjobbak az egész világon!

Mellékzörejmentes repertoár a világ minden nyelvével! Állandóan újdonságok! Arjegyzéket díjtalanul küld a nagyromániai vezérképviselet: Bucuresti, 79. Calea Victoriei 79.

Az aradi Urániában ma szerdától

Oroszlánfejű ember

Nagy kalandor film 2 részben, 20 felvonásban.

I. rész:

szerda, esütörtök,

II. rész:

péntek, szombat.

Főszereplő:

JACK PERRIN.

Az előadások 3, 1/2, 6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek.

szállították. Ugyanilyen arányban mérsékelték az expressz vonatok személyjegyeinek árát is. A tarifacmelés következtében a CFR. évi három milliárd bevételi többletre számít. A vonatkozó dekretumot még e héten a király elé terjesztik jóváhagyás végett.

— Leszállítják a kiviteli illetékeket. Bucurestiből táviratozzák: Constantinescu Tancred ipar- és kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy az export fokozása érdekében a kormány a kiviteli illetékek újabb leszállítására készül. Elsősorban az ipari, a bányatermékek és a fa kiviteli illetékeit mérséklék, azután következik az élelmickek exportdíjának leszállítása.

— Az Aradi Kereskedők Társág és Hitelszövetkezete r. t. a múlt év végével lejárt tizennyolcadik évtársulata törzsbetétei és azok kamatrészesedésének kifizetését folyó évi január 9-én kezdi meg. Az intézet törzsbetéteinek kedvezőbb jövedelmezőségét mutatja, hogy egy-egy törzsbetételre a legutóbbi évtársulatban fizetett hatvanégy lejfel szemben ez alkalommal hetven lej kamatrészesedés jut. Az ez év elejével meginduló huszonharmadik évtársulat törzsbetétei iránt már most nagy érdeklődés nyilatkozik meg úgy azok részéről, akik az öt éven át teljesítendő heti, illetőleg havi befizetéssel, a rendszeres és kedvezően gyümölcsöző takarékoságra szoktak, mint azoknál, akik az intézet által, saját telek és otthon megszerzésére nyújtott módokat igénybe veszik. Az évtársulatba naponta be lehet lépni az intézet helyiségében Arad, Bul. Regina Maria 17.

— Románia hárommillió svájci frankot fizetett Svájcnak. Bernből jelentik: Petrescu Comnen román követ újév napján tisztelgett az új köztársasági elnökkel, aki később viszonzta a látogatást. Szombaton a román követség dejeuner adott az új elnök tiszteletére. A román kormány kifizette azt a hárommillió svájci frankos tartozását, amelynek kiegyenlítésére Titulescu 1920-ban kötött kölcsönszerződése értelmében most volt esedékes. A kötelezettség teljesítésének pontosága kitünő hatást gyakorolt a svájci piacra.

Üzleti könyvek
Sándor hírlaprodában Arad.

MOZI.

xx „Páris csillaga“ szerdán és csütörtökön az aradi Apollóban. Még szerdán és csütörtökön vetíti az aradi Apolló mozgószínház a „Páris csillaga“ című gyönyörű filmet Kertész Mihály neve mindég a legnagyobb filmsikereket jelentette és kétségtelen, hogy az év legnagyobb szenzációja most is az ő filmje lesz. Az előadások szerdán 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor, csütörtökön fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx „Az oroszlanfejű ember“ bemutatója szerdán az aradi Urániában. Szerdán mutatja be az aradi Uránia mozgószínház „Az oroszlanfejű ember“ című két részes hatalmas 20 felvonásos kalandorfilm első ré-

Jön! **Jön!**
Maciste a pokolban
filmujdonság!

szét. Az előadások szerdán 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

MULATSÁG

Báli naptár.

- 1926. január 9-én: Az Izraelita Jótékony Nőegylet műsoros estélye a Fehér Keresztben. Gencsy Béláné tánc tanárnő bolond-estélye a Központiban. Deutsch Sándor tánc tanár jelmezbálja.
- 1926. január 16-án: AMTE-bál a Központiban; Kereskedelmi Utazók Egyesületének táncestélye a Fehér Keresztben
- 1926. jan. 23-án: Fabál a Központiban. Themes Béla tánc tanár jelmezbálja a városligeti kioszkban.
- 1926. január 30-án: Román Nőegylet estélye a Fehér Keresztben; Vasas-bál a Központiban.
- 1926. február 6-án: Iparosok és kereskedők bálja a Fehér Keresztben; Altiszti bál a Központiban.
- 1926. február 13-án: Bőriparosok bálja a Fehér Keresztben.
- 1926. február 15-én: Katolikus-bál a Fehér Keresztben.
- 1926. február 26-án: Kereskedelmi alkalmazottak bálja a Fehér Keresztben.

— A szezon legsikerültebb jelmezbálja (Bolond-estélye) 9-én a Központiban.

— Themes jelmezbálja január 23-án az aradi városligetben.

— Deutsch tánc tanító jelmezbálja január hó 9-én Str. Cercetasilor (volt Szt. Pál-u.) 10.

— A kereskedelmi utazók január hó 16-án megtartandó zártkörű táncmulatságára akik tévedésből nem kaptak meghívót s erre igényt tartanak, úgy ezt jelentsék be az egyesület hivatalos helyiségében (Fehér Kereszt szálloda 20.) este 7—8 óra között.

— Jelmezek (különtéle, szépek) kölcsön kaphatók Z. Várady Margitnál, Str. Consistorului III. em., 3.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JOZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a „Viktoria“ confectio cégből barátságos uton kiváltam és Aradon, a Str. Brătianu (Weitzer-uca) 21. szám alatt (bejárat a Str. Consistorului Beththyány-u. felől) a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

NOI ANGOL- ÉS FRANCIA-DIVATSZALONT

nyitottam. Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mélyen tisztelt megrendelőimnek úgy kivitel, valamint izlés tekintetében is a legmesszebbmenő garanciát nyújthatom.

207 Teljes tisztelettel:
Révész Jánosné.

Jön! **Jön!**
Maciste a pokolban
filmujdonság!

Ügyvédi iroda megnyitás!
Dr. Poth János
Ügyvédi irodáját
Aradon, Strada Cloșca 2. szám alatt az ujonnan épült gróf Porcia-házban 140
megnyitotta!

Özv. Jonás Adolfné született Kohn Regina mint mélyen süitott feleség. valamint gyermekei Pollák Mártonné születet Jonas Margit, Jonas Hanna, Jonas Aladar. Glück Lipótné születet Jonas Erzsi. Rotter Henrikné szül. Jonás Jolan, Jonas Odón és Jonás Piri ugyszintén számos rokon, ismerős és jóbarát nevében mélyen megtört szívvel, de Isten végielen szent akaratában megnyugodva tudatják, hogy felejthetetlen drága jó férj, apa, testvér, sógor és nagyapa

Jonás Adolf

folyó évi január 5-én délelőtt fél 12 órákor életének 74-ik boldog házasságának 47-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

Drága halottunkat f. hó 7-én Aradon, a Bulv. Regele Ferdinand (József-herceg-ut) 15. számú gyászházból ó. u. 3 órákor kísérik az aradi izraelita temetőbe örök nyugovóra.

Emléket örökké őrizzük!

Arad, 1926. január 5.

Pollák Márton, Rotter Henrik, Glück Lipót vejei, Manovill Gizi, Drössel Margit, Mariska menyei, Nussbaum Manóné szül. Jonas Peszi, Jonas Lajos testvérei, Jonas Lajosné szül. Hammel Szidi, Kohn Samu és neje Fried Regina, dr. Kovács Béla és neje Szelle Irma, özv. Jonas Mihályné szül. Klármann Hermin, özv. Jonas Izidorné szül. Deutsch Katica, Grünfeld Dávid sógorai és sógornői, Győző Gyuláné szül. Pollák Immy, Pollák Bözsi, Pollák Duci, Glück Duci, Jonas Bözsi, Rotter Dusi, Rotter Panni, Jonas Gyuzsi és Jonas Klári unokái. 211

Gyönyörű, modern :: villa magánháza ::

I. oszt. anyagból építve 3 szobás fürdőszobás elfoglalható lakással, mellékhelyiségekkel, esslingeni rollós ablakokkal, pincével, gyümölcsös kerttel, a Kossuth-ucca közelében, bankkölcsönnel terhelve áron alul 400.000 leért eladó. Kizárólagos megbízott: Haász irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12. 16378

Párisi divatu motívumokat festek

costümökre, ruhákra, kalapokra, kelmékre stb.

J. VAIDA Arad, Str. Velloiu (Lipót-u.) 2. 10309

Üzletnek alkalmas

300 □-öles sarok telek a külvárosban sürgősen eladó. Bővebbet Arad, Str. Minervei (Ilona) 39.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban :: kapható a kiadóhivatalban

BOUQUET D'ORIGAN
CH. DUPIRE
EAU DE COLOGNE
SAPUN
PUDRA
CREMA

6505

Szővőműhely
teljes üzembarendezéssel eladó.
Gyárhelyiség
világos, száraz kiadó.
Olm az Aradi Közlöny kiadójában. 190

Nagy iparvállalat keres
!!
BIZTOSÍTÁSI ÜGYERBEN JÁRTAŞ PERFECT MAGYAR NEMEI LEVELEZŐT !!
Ajánlatok „Biztosító levelező“ jelleg alatt Rudolf Mosse r.t. hirdetésrodába Arad küldendők. 10309

Uriház

az állomás környékén, elfoglalható 5 szobás lakással, cirka 700 □-öles telekkel, istálló, kocsiszin, 20 sertésre állal, tengeri-góré és méhesházzal, parkírozott udvarral, gazdakodásra rendkívül alkalmas, 700.000 leért eladó. Kizárólagos megbízott: Györfy „Mures“ irodája Arad, Str. Unirei. 15218

Hirdetés.

Petroseni főuccájának legszebb helyén
egy női divat confectio és szabóságban jól bevezetett
üzlet
berendezéssel és áruval vagy anélkül o
eladó
oo Bővebbet: oo 75
Löwy Sándor Petroseni

JANKY LAJOS szőrmeáruháza aradi fiókja

Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 6. sz. alatt

MEGNYILT.

Rendkívül olcsó árak

mindenféle kész szőrmeékben, bundákban és sportkabátokban

9041

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítják. — Minden szó háttérrel ára hétköznap 3 lej — bányán 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmukban vagy elrendezésükben nem követhetők, az minden egyes esetben megválogatással, illetve helyesbítéssel. *** Hirdetéseket telefon útján is felvehetők, telefon szám: 151. ***

Levellezés.

GYÖNYÖRÜSÉGEM. Az elmaradt csókokat sajnálom. Egy vágyó pillantás, egy forró kézcsók kevés a Te Szenvedődnök. 212

HIVATALNOKNÓ szórakozásköpen levelezne magyarul vagy németül tudó román utómberrel. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 195

Házasság.

GÉPESZMÉRNÖK özvegy, 42 éves, 250.000 lej évi jövedelemmel jó anyagi viszonyok között élő hölgygel házasságot óhajt kötni. Ajánlatokat román vagy német nyelven írva az Aradi Közlöny kiadóiba „Házasság” jelígre kér. 214

Alkalmazás.

ÜGYES KIFUTÓLEÁNYT keresek azonnalra. Arad, Str. Consistorului 12., I. em., jobb. 8000

KÖNYVELÉSSEN, gép- és gyorsírásban jártas hivatalnoknő irodai gyakorlattal állást keres. Szíves megkeresését „Török 22” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 164

HIRDETÉS szerzésben és előfizetés gyűjtésben gyakorlott egyént keresünk. — Ajánlatot „Ügyes akvizitor” jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba kérünk. 1454

MINDENES főzőnő felvétetik. Arad, Str. Eminescu 10. I. em., ajtó 8. 175

KOMOLY, intelligens özvegy úrnő háztartásvezetőnek ajánlkozik. Cim Györfly „Mures” irodája Arad. 15217

GYAKORLOTT könyvelő az esti órákban könyvelést és levelezést vállal. Bővebbet Keppich Zsigmond cégnél Arad. 201

PÉNZTÁRNOKNÓ, románul és németül beszél felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 213

NAGYOBB vállalkozó inkasszásnak menne kaucióval rendelkező egyén. Címeket az Aradi Közlöny kiadóiba kér. 196

MINDENES leány vagy háznősterné, ki a háztartásban is segédkezik felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 192

SZOPTATÓS adás ajánlkozik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 206

FIATALABB tisztességes boltiszolga azonnalra felvétetik. Cim Sándor hírlapiroda Arad. 1017

FŐZNI tudó mindenféle és tisztességes kifutó felvétetik Victor Barthmes cukorkagyár Arad, Str. Nieu Filipescu (Flórián-ucca) 40. 205

Vétel és eladás.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) szilárdan bővül összes nyolcszázalakkal. — Meggyőződhetik próbabérlettel. 7501

SCHMIDT PREMIER IRÓGÉP. összekötő keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, uriszóba háló, barokstíli ebédlő, szalon berendezések, antik órák, ágy és székek, Biedermayer varrógépek, antik szekrény, különböző butordarabok, kézimunkák, képek, dísztárgyak, paplanok, férfi ruha és kabátok, női bundák, álló villanylámpák, gyermekjátékok, tükrök, szalon szekrény díktation, szekreter, gyermek ágy, futó szőnyeg stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em., ajtó jobb. 1000

KÉT mokat vagy bőr clubfotel megvételre kerestetik. Arad, Str. Eminescu 40., I. 3. ajtó. 210

PETROLEUMOS, olajos hordók eladók. Bővebbet Arad, Str. Muresianu (Nádor-ucca) 7-9. 208

VALÓDI perzsaszőnyeget 3%—2% méter nagyságú keresek megvételre. A címet kérem leadni Hartmann Kálmán ékszerésznél (Minorita-palota) Arad. 198

ELADÓ egy 10 HP. Máv. 12 éves szerény, egy idősebb alacsony, magas nyomású garét magánjáró kazánnal. Cim Kabát Testvérek Magyar-Pécska. 191

IRODAI iróasztalt megvételre keresek. Victor Barthmes cukorkagyár Arad, Str. Nieu Filipescu (Flórián-ucca) 40. 204

BIZOMÁNYBA KERESK SÜRGŐSEN ebédlő- és futószőnyeget, gyermekjátékokat, utazóbundát, férfi ruhákat, asztalmezőket, altwien és meissen tárgyakat, antik poharakat, különböző butordarabokat, dísztárgyakat, stb. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. emelet, jobb. 1000

EZÜSTÖT, ékszer, antik butort, zongorát, teljes modern lakás berendezéseket legmagasabb árban vesszünk. Vidékre utazunk. Salon Artistique Arad. 2601

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóiban. 500

Lakás.

NÉMET mérnök két szoba, fürdőszobából álló butorozatlan lakást keres február 1-re. Lakáscímek „Mérnök” jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba küldendők. 209

Hollós Vacuum Cleaner

ARAD, Str. Barilla 30. (Ferrat- és Rákóczi-ucca sarkán). :: Telefon 5-13 porszívás, parkettszúrás és fényezés electromos gépekkel. :: Teljes lakástakarítások vállalása.

Kiadó kis földes szoba, konyha, nagy veteményes kerttel Arad, Str. Corabiel (Hajó-ucca) 44. 136

Harisnyák,

kerest és kész kőzimunkák feltűnő olcsó árakban. Mindennemű kötő és hímző fonalak. Rajzolt áruk. Solát kézi ményű függő és ágytakarók. Kőhunka előnyomda.

ERNESZT

Kőzimunka üzletében Arad, Str. Piriol I. Színház mögött

Ingyen.

GYOROKON egy 3 szobás magánház melléképülettel, kerttel 150.000 leiert eladó. Bővebbet Merschenbach, Györök 3 megálló. 165

BÉRHAZ a belvárosban 5-600.000 lei körül megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Kézpénz” jelígre az Aradi Közlöny kiadóiba kerestetik. 173

Üzletet

FÜSZER-csemegeüzlet falatozóhelységgel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 203

Eladás.

KETTŐ fiatalember lakás, ellátásra felvétetik. Cim Arad, Str. Blanduziei 9. (Közép-ucca). 189

KÉT iskolás gyerek vagy hivatalnoknő ellátást kaphat Arad, Str. Stroescu (Teleki-ucca) 12. 193

Szép és nagyon jó ház

aszfaltozott utcában elfoglalható 5 szobás, elő- és fürdőszobás lakással 625.000 leiert eladó. — Bővebbet:

Györfly „Mures” irodájában Arad, Strada Unirei (Fábián Gábor-ucca).

Köhögés, rekedtség, a tüdő, a gége, a légcső hurutos megbetegedései ellen biztosan ható, pontosan adagolt, állandó ellenőrzés alatt készülő gyártmány a **MALTOHETOCOL** úgy felnőttek, mint gyermekeknek. Vitamindus Natrium phosphat, Hetolt Kalium sulfogujacolt tartalmazó készítmény. **Dr. Földes és Hehs** Arad. Kapható minden gyógyszerüzletben. 152

Eladók legszebben és legjobban épített magánházak!

Plactér közelében 4 szobás elfoglalható kényelmes újonnan festett lakással, 2 előszobával, fürdőszobával, esslingeni rollós ablakokkal, pincével 625.000 leiert. A Boros Béni-tér közelében 4 szobás fürdőszobás kényelmes elfoglalható lakással, az egész ház alatt pincével, óriási kerttel 750.000 leiert. — A Szabadság-tértől 6 pernyi távolságra 4 szobás, fürdőszobás, cselédszobás, elfoglalható újonnan festett kényelmes lakással, pincével, parkirozott udvarral és kerttel 650.000 leiert. Megbízott: HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 12. 16578

ILLITS

BRISTOL

SZÁLLODA BUDAPEST.

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Kifűző konyha. Mérsékelt árak. Kávéház.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem

Utlevelvizumozás Arad legolcsóbb utlevélvizumozó helye **Megbízások** KUNSTLER VIZUMIRODA ARAD. Dacia szállóval szemben ◀ Telefon 669. ▶ Bul. Reg. Maria No. 22.

ALKALMI ÜNNEPEKRE Hartmann Kálmán ahol az alpakka év- eszközök darabonként is kaphatók. aradi ékszerésznél (Minorita-palota),

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadó tulajdonosa Aradi nyomdanyállalat.

DUSAN FELSZERELT

raktáramból a téli saison előrehaladottsága miatt alábbi árak eladását a mai napon önköltségi áron megkezdtem. Barma bőrkabát... L. 5800 Fekete bőrkabát ... L. 4200 Férfi téli kabát hosszú L. 3450 Férfi téli kabát rövid L. 1950 Férfi téli felöltő ... L. 2250 Férfi téli öltöny ... L. 1950

MUZSAY-nál ARADON, a színházzal szemben.

Földet keresők figye'mébe!

Aradon, a vasuti állomástól 10 pernyi távolságra 44 magyar hold legjobb termőföld, hozzátartozó lakóházzal, gazdasági épületekkel előnyös árban eladó. A föld telkek parcellázására is alkalmas. Kizárólagos megvezetési: HAASZ IRODA Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12. szám, 16578

Bankkölcsonőket

bel- és külvárosi házakra, Arad környéki földekre és egyéb ingatlanokra, legelőnyösebb feltételekkel folyósítottak: **HAASZ** irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12.